

Provster og præster

Lønniveau og lønudvikling 1997 – 2005

Kirkeministeriet
Den Danske Præsteforening
Akademikernes Centralorganisation
Personalestyrelsen

Februar 2006

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1 Kommissorium.....	3
2 Analysens opbygning og datagrundlag.....	4
3 Lønniveau og ansættelsesform.....	6
3.1 Generelt om provster	6
3.2 Generelt om præster.....	7
3.3 Gennemsnitsløn og årsværk 1997 - 2005	9
3.4 Ansættelsesform – tjenestemænd.....	9
4 Lønniveau og lønudvikling 1997 – 2005	12
4.1 Lønniveau og lønudvikling for provster.....	12
4.2 Lønniveau og lønudvikling for præster.....	14
5 Fradrag og naturalieydelse	21
5.1 Ydelser, hvortil præsten betaler et bidrag	22
5.2 Godtgørelser m.v.	35
Bilag.....	41
Bilag 1: Yderligere om ordningerne for præster	42
Bilag 2: Oversigt over personalegoder	54
Bilag 3: Lønstatistik (Lønindeks, årsværk og gns.løn)	59
Bilag 4: Anvendte kriterier (lønstatistik).....	64
Bilag 5: Oversigt over regler, aftaler mv.	66
Bilag 6: Sammenligning af konkrete boliger	68
Bilag 7: Oplysninger om tjenesteboliger fordelt på stifter.....	69
Bilag 8 Oplysninger om den enkelte tjenestebolig fordelt på stifter	70

1 Kommissorium

Personalestyrelsen, Kirkeministeriet, AC og Den Danske Præsteforening har aftalt at nedsætte en teknisk arbejdsgruppe med følgende kommissorium:

Arbejdsgruppen skal – i forhold til sammenlignelige grupper – kortlægge lønudviklingen og lønniveauet for præster og provster i den danske folkekirke for perioden 1. april 1997 til og med 1. april 2005.

I kortlægningen indgår en beskrivelse af og redegørelse for udviklingen i fradrag for og værdi af naturalieydelse, der er knyttet til lønnen for præster og provster.

I arbejdsgruppen indtræder 1 til 2 repræsentanter fra hver af parterne.

2 Analysens opbygning og datagrundlag

Analysen er struktureret i tre hovedafsnit (kapitel 3-5). I kapitel 3 beskrives generelle forhold for provster og præster, antal, klassificeringer samt ansættelsesformen som tjenestemænd. I kapitel 4 opgøres lønniveau og lønudvikling for perioden 1997 til 2005 for præster og provster samt det valgte sammenligningsgrundlag. I kapitel 5 gennemgås fradrag for naturalieydelse som anvendes af præster og provster.

Opgørelser af lønniveau og lønudvikling er udarbejdet på baggrund af forhandlingsdatabasen 2. kv. de pågældende år. Tjenestemandspensionsbidrag indgår først i forhandlingsdatabasen fra og med 2001. For at korrigere for denne forskydning, er tjenestemandspensionsbidraget indregnet i analysens opgørelser for perioden 1997 – 2000, som 15 pct. af lønrammelønnen¹.

Præster og provster er ansat i særlige stillinger, der ikke umiddelbart er sammenlignelige med øvrige personalegrupper på det danske arbejdsmarked. Det gælder såvel opgavemæssigt som i forhold til brug af en række naturalieydelse. De grupper, der er bedst sammenlignelige med præster og provster bl.a. på baggrund af uddannelse og ansvar i stillingen, fremgår nedenfor.

Sammenligningsgrundlag for provster

Gruppen af kontorchefer er valgt som sammenligningsgrundlag for provster. Begge grupper har klassificerede stillinger i lønramme (LR) 36-37 (og 38). I perioden øges antallet af åremålsansatte kontorchefer betragteligt. For at korrigere for denne strukturfor skydning fratrækkes åremålsstillæg og evt. fratrædelsesbeløb i datagrundlaget.

Sammenligningsgrundlag for præster

Gruppen af akademikere ansat på AC-fællesoverenskomsten er valgt som sammenligningsgrundlag for præster. Med virkning fra 1. januar 1998 er der indført nyt lønsystem for akademikerne i staten. Indførelsen af det nye lønsystem indebærer blandt andet, at det hidtidige basislønforløb blev erstattet af et kortere men stejlere forløb.

Med virkning fra 1. april 2003 blev ph.d.erne omfattet af AC-fællesoverenskomsten. For at undgå påvirkning som følge af strukturfor skydninger er ph.d.erne udeladt af datagrundlaget.

¹ Dette giver en marginal usikkerhed, fordi tjenestemandspension knytter sig til den pensionsgivende løn, som ikke nødvendigvis er helt sammenfaldende med lønrammelønnen.

Erhvervsproglige kandidater, bibliotekarer og bachelorer indgår i datagrundlaget (ACOK-ansatte) selvom grupperne umiddelbart ikke er relevante i en sammenligning med præster. Baggrunden er, dels at det teknisk er vanskeligt at udelade grupperne, dels at arbejdsgruppen vurderer at disse grupper ikke giver anledning til strukturforskydninger.

Arbejdsgruppen har dog valgt at supplere sammenligningsgrundlaget med gruppen af djøf'ere og magistre (ekskl. bachelorer).

De specifikke kriterier for provster, præster og sammenligningsgrundlaget fremgår af bilag 4.

3 Lønniveau og ansættelsesform

Kapitel 3 beskriver provster og præsters centralt aftalte og faktiske lønniveau. Kapitlet belyser desuden ansættelsesform og de væsentligste aftaleresultater i perioden 1. april 1997 til 1. april 2005.

I nedenstående er tillæggene angivet i 1.10.1997-niveau (grundbeløb).

3.1 Generelt om provster

I april 2005 er der i alt 114 provstestillinger (årsværk). Provsterne er tjenestemandsansatte. Elementerne i den centralt aftalte løn ses i tabel 1:

Tabel 1: Provster – antal, løn, klassificering mv.

Lønramme	Provster				Dom- provster
	36		37		38
Antal	17	23	35	27	11+1 ¹⁾
Tillæg, kr. (1.10.97-niveau)	16.100* 24.500*	14.700 16.100* 24.500*	16.100* ²⁾	14.700 16.100*	14.700 16.100*
Lønrammeløn og faste tillæg pr. 1.4.2005, kr.**	473.933	491.326	489.461	506.854	564.066

*) Angiver, at tillægget er pensionsgivende, 16,6 pct.

**) I opgørelsen indgår lønrammeløn og centralt aftalte tillæg. Tjenestemandspension og evt. pension af centralt aftalte tillæg samt lokalt aftalte tillæg og variable ydelser indgår ikke.

¹⁾ Holmens provst er klassificeret i lønramme 38, men har ét tillæg på 16.100 kr.*, hvilket giver en samlet grundløn inkl. faste tillæg pr. 1. april 2005 på 546.673 kr.

²⁾ Budgetprovsten har yderligere et tillæg på 41.300 kr.

Herudover modtager provster pension og en række lokalt aftalte tillæg og variable ydelser.

Aftaleresultater i perioden 1.4.1997 – 1.4.2005

For provster er der aftalt følgende lønforbedringer i perioden – med virkning fra:

- 1. oktober 1997 er 5 stillinger omklassificeret fra LR 36 til LR 37. (Heraf 4 stillinger fra LR 36 + 3 tillæg til LR 37 + 1 tillæg og 1 stilling fra LR 36 + 2 tillæg til LR 37 + 1 tillæg²⁾).
- 1. januar 2001 er 6 stillinger omklassificeret fra LR 36 til LR 37. (Heraf 1 stilling fra LR 36 + 3 tillæg til LR 37 + 2 tillæg og 5 stillinger fra LR 36 + 2 tillæg til LR 37 + 1 tillæg³⁾).

²⁾ Aftale af 11. marts 1999 mellem Finansministeriet og AC om projekter på chefområdet.

³⁾ Omklassificeringsaftale af 12. marts 2001 mellem Finansministeriet og AC og aftale af 20. april 2001 mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening.

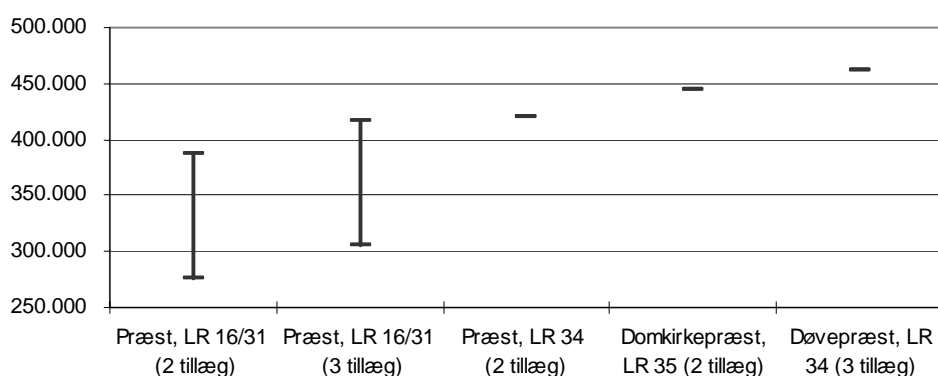
- 1. januar 2001 er tillægget på 13.100 kr. gjort pensionsgivende med 16,6 pct.⁴
- 1. april 2002 er tillægget på 24.500 kr. til provster i LR 36 gjort pensionsgivende med 16,6 pct.⁵
- 1. april 2003 er tillægget på 13.100 kr. årligt forhøjet med 3.000 kr. til 16.100 kr.⁶

I bilag 5 findes en oversigt over aftaler mv.

3.2 Generelt om præster

I april 2005 er der 1.709 tjenstemandsansatte sognepræster (årsværk). Figur 1 samt faktaboksen viser præsternes centralt aftalte aflønning pr. 1. april 2005:

Figur 1: Lønstruktur for præster*

*) I opgørelsen indgår lønrammeløn og centralt aftale tillæg. Tjenstemandspension og evt. pension af centralt aftalte tillæg samt lokalt aftalte tillæg og variable ydelser indgår ikke.

Faktaboks 1: Centralt aftalt aflønning af præster

De fleste sognepræstestillinger er i lønramme 16-21-29-31 med to tillæg på hhv. **6.500 kr.** og **32.800 kr.**⁷ (rådighedstillægget⁸). Lønrammeløn inkl. faste tillæg udgør mellem 275.968 kr. og 387.677 kr. pr. 1. april 2005.

Til præster i lønramme 16 og 21, der ansættes første gang i en stilling som sognepræst med tilknyttet tjenestebolig, ydes et engangsvederlag på 15.000 kr. (i 1.10-1997-niveau).

⁴ Aftale af 10. april 2001 mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening.

⁵ Aftale af 13. marts 2003 mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening.

⁶ (Aftale af 5. marts 2003 mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening).

⁷ Tillægget er pensionsgivende med 3,9 pct fra januar 2002.

⁸ Tillægget ydes for at stå til rådighed med henblik på fordeling af arbejde, der ikke påhviler nogen enkelt præst (institutioner, vakancedækning i andre pastorater mv.). Ordningen er frivillig og der er derfor enkelte præster, der ikke modtager tillæg.

199 stillinger i lønramme 16/31 får yderligere et fast tillæg på **25.000 kr.** For disse stillinger udgør lønrammelønnen inkl. faste tillæg mellem 305.548 kr. og 417.257 kr. pr. 1. april 2005.

292 stillinger som sognepræst er i LR 34 har to tillæg på **6.500 kr.** og **32.800 kr.** Lønrammelønnen inkl. faste tillæg udgør 419.574 kr. pr. 1. april 2005.

11 stillinger som andenpræst ved domkirkerne er i LR 35 med to tillæg på **6.500 kr.** og **32.800 kr.** Lønrammelønnen inkl. faste tillæg udgør 444.631 kr. pr. 1. april 2005.

8 døve- og tunghørepræster er i LR 34 med tre tillæg på hhv. **6.500 kr.**, **32.800 kr.** og **35.600 kr.** Lønrammelønnen inkl. faste tillæg udgør 461.696 kr. pr. 1. april 2005.

Aftaleresultater i perioden 1. april 1997 – 1. april 2005

Følgende lønforbedringer er aftalt i perioden:

- Præstetillægget, til stillinger i LR 16-21-29-31, 34 og 35, er forhøjet fra 1.300 kr. til 2.400 kr. med virkning fra 1. april 2001. Tillægget er yderligere forhøjet fra 2.400 kr. til 6.500 kr.⁹ med virkning fra 1. april 2003.
- I perioden er der (gen)anvendt lokallønsmidler til engangsvederlag i forbindelse med studieorlov i et omfang svarende til ca. 19 præsteårsværk eller ca. 1 pct. af lønsummen.
- Der er endvidere 203 regenerable LR 34-klassificeringer. Stort set alle præster kommer derfor i LR 34 og bliver pensioneret efter LR 34.
- Fra 1. januar 2002 er rådighedstillægget på 32.800 kr., der er knyttet til alle stillinger, gjort pensionsgivende med 3,9 pct.¹⁰.

I bilag 5 findes en oversigt over aftaler mv.

Overenskomstansatte præster

Udover ovennævnte præstestillinger findes tillige 139,7 årsværk i stillinger som overenskomstansat sognepræst pr. 1. april 2005. Arbejdsgruppen har aftalt, at disse præster ikke indgår i rapportens grundlag, da det er en forholdsvis lille gruppe, kendetegnet ved, at der er tale om ansættelse i korte vikariater eller midlertidige, deltidsbeskæftigede stillinger. Aflønning sker efter AC-overenskomstens skala på hhv. gammelt og nyt lønsystem. Til stillingerne er der knyttet to tillæg på 32.800 kr. og 1.900 kr. Der er endvidere i tilslutning til overenskomstforliget 1997 indgået aftale af 25. februar 1998 mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening om et pensionsgivende tillæg på 25.000 kr. Til-

⁹ Aftale af 31. januar 2003, AC-lønprojekt/vandkompensation.

¹⁰ Aftale af 23. april 2002 mellem Finansministeriet og AC.

lægget er pensionsgivende med 16,8 pct. Tillægget på 32.800 kr. er endvidere gjort pensionsgivende med 16,8 pct. fra 1. oktober 2003.

3.3 Gennemsnitsløn og årsværk 1997 - 2005

Tabel 2: Gennemsnitsløn og årsværk

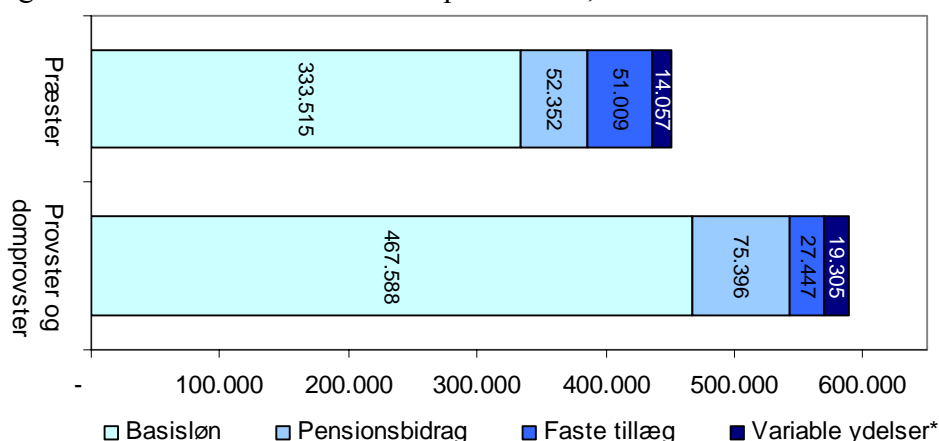
	Provster og domprovster		Præster	
	Gennemsnitsløn	Årsværk	Gennemsnitsløn	Årsværk
1997	487.197	116	353.533	1.672
1998	505.039	114	363.185	1.693
1999	515.082	112	372.755	1.698
2000	518.143	113	376.356	1.713
2001	536.670	116	393.941	1.727
2002	550.640	116	408.260	1.722
2003	566.361	115	421.735	1.725
2004	589.389	115	431.936	1.712
2005	589.736	114	450.932	1.709

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005, egne beregninger.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde, inkl. pension. I perioden 1997-2000 er pensionsbidraget opgjort som 15 pct. af lønrammelønnen, herefter er 15 pct.-bidraget beregnet af Økonomistyrelsen og indgår i udtræk fra Forhandlingsdatabasen.

I 2005 udgør præsternes gennemsnitsløn omkring $\frac{3}{4}$ af provsternes gennemsnitsløn. Lønrelationen er stort set uændret i perioden 1997 – 2005.

Figur 2: Gennemsnitsløn fordelt på løndele, 2. kv. 2005

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 2005.

*Variable ydelser dækker bl.a. godtgørelse for ej afholdte særlige feriedage, engangsvederlag mv.

Hertil kommer øvrige elementer som beskrives i kapitel 5.

3.4 Ansættelsesform – tjenestemænd

Rapporten belyser de tjenestemandsansatte provster og præster. Nogle af de vigtigste forskelle mellem tjenestemænd og andre grupper af ansatte er, at tjenestemænd:

- ikke har strejkeret
- har ret til tre års løn, hvis de afskediges på grund af stillingsnedlæggelse
- har en tilsagnspensionsordning

3.4.1 Lønramme 34-ordning - præster

Lønramme 34-ordningen for præster betyder, at der kan ske personlig oprykning fra lønramme 31 (skalatrín 44) til lønramme 34 (skalatrín 47). Præsten skal minimum have 17 års anciennitet og være 2 år på skalatrín 44.

Faktaboks 3: Lønramme 34-ordning

Det er en betingelse for oprykning til LR 34, at præstens tjenstlige forhold i enhver henseende er tilfredsstillende.
Der er i alt 203 personlige og genanvendelige LR 34-klassificeringer til formålet. Tidligere skete omklassificeringer typisk omkring 56-57 års alderen. Blandt andet i kraft af de store fødselsårgange fra 1940'erne sker omklassificering aktuelt som 59-årig.

Kilde: Den Danske Præsteforening.

Skalatrínsløft sent i et tjenesteforløb koster forholdsmæssigt meget, da pensionen beregnes på grundlag af skalatrínindplacering på tidspunktet for pensionering.

Tabellen nedenfor viser, at lønramme 34-ordningen giver en merbelastning af finanslovens § 36 på i alt 223.484/237.837 kr. pr. pensionsmodtager¹¹, svarende til 14.000 – 15.000 kr. om året.

Tabel 3: Værdi af lønramme 34-ordning (1/4-2005-niveau)*

Alder v. skalatrínsløft	Bidrag til finanslovens § 36	Belastning af finanslovens § 36	Merbelastning	Årlig merudgift pr. pensionsmodtager
56 år	52.627	276.111	223.484	13.812
59 år	38.274	276.111	237.837	14.699

*) Ifølge FFL06 har folkekirkens præster aktuelt en gennemsnitlig alder på 66 år på pensioneringstidspunktet, og optjener i gennemsnit pension i 33 år (gennemsnit for m/k). Restlevetiden for en 66-årig er skønnet til 16,2 år baseret på den aktuelle kønssammensætning af pensionsindbetalerne i Folkekirken. Beregningen er baseret på præsternes egenpension og tager således ikke hensyn til værdien af en evt. ægtefællepension, børnepension mv. samt dødschance for præster i indbetalingsperioden mellem 57-66 år.

En tilsvarende ordning, hvor der ved slutningen af arbejdslivet opnås et højere pensionstrín, findes for forsvarrets ledergruppe. Som en integreret del af nyt lønsystem for forsvarrets ledergruppe er der aftalt en forhøjelse af det hidtidige pensionsgivende sluttrín. Pensionering sker således efter skalatrín 47, 48 eller 49 - ét trín højere end lønrammelønnen.

¹¹ Opgørelsen afhænger af den gennemsnitlige alder på tidspunkt for oprykning til skalatrín 47.

Der kan findes andre eksempler – men ikke systematisk – brug af omklassificering af medarbejdere i nærheden af pensioneringstidspunktet.

4 Lønniveau og lønudvikling 1997 – 2005

Kapitel 4 beskriver lønniveau og lønudvikling for præster og provster i perioden samt det valgte sammenligningsgrundlag¹².

Ved sammenligning med grupper på nye lønsystemer er det kun muligt at belyse perioden 1998 – 2005.

Lønniveauerne er opgjort i niveauet, der var gældende pr. 2. kv. det pågældende år.

4.1 Lønniveau og lønudvikling for provster

Gruppen af kontorchefer i staten er valgt som sammenligningsgrundlag for provsterne. Gruppen indeholder både overenskomstansatte og tjenestemænd.

Ved sammenligning er der taget højde for de senere års udvikling mod stadig større brug af åremål i forbindelse med besættelse af kontorchefstillinger. Åremålstillæg, pension heraf samt evt. fratrædelsesbeløb indgår ikke i opgørelserne.

Nedenstående figur viser udviklingen i den gennemsnitlige bruttoløn og antal (årsværk) for provster, domprovster og kontorchefer.

I lønbegrebet er der indregnet et pensionsbidrag for tjenestemænd på 15 pct. af lønrammelønnen, svarende til den beregnede pension, der aktuelt indgår i Finansministeriets forhandlingsdatabase.

Det er ikke umiddelbart muligt at sammenligne overenskomstmæssig pension med tjenestemandspension fordi tjenestemandspension i modsætning til overenskomstmæssig pension ikke er bidragsfinansieret. Hvis tjenestemandspension var en bidragsfinansieret ordning vurderes det, at pensionsprocenten ville være højere end de 16,8 pct. som overenskomstansatte akademikere aktuelt indbetaler. Siden 1997 er sidstnævnte bidrag øget fra 15 pct. til 16,8 pct.

I bilag 3 findes en oversigt over gennemsnitsløn ekskl. pension.

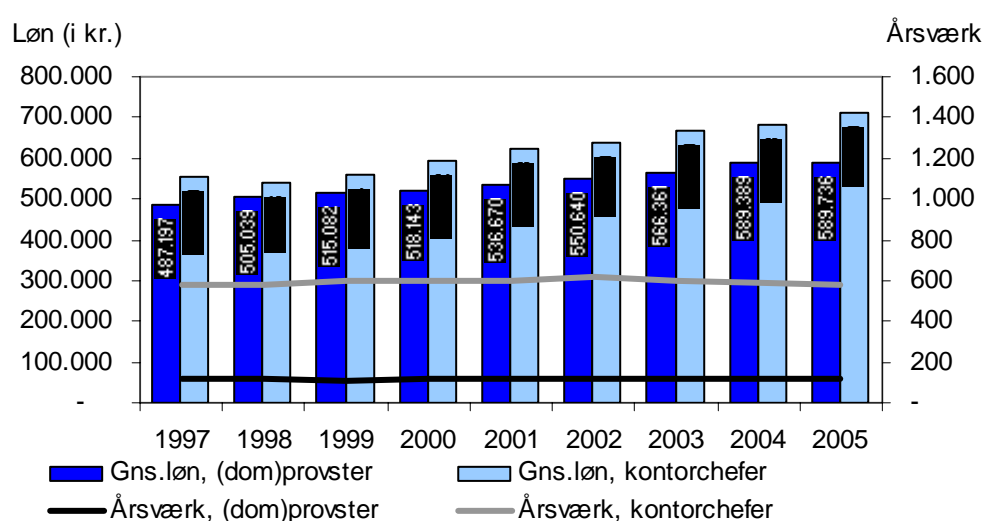
I tilknytning til overenskomstforhandlingerne 2005 blev det med virkning fra 1. april 2005 besluttet at forhøje tjenestemandspensionerne med 1,00 pct. ud over den generelle procentregulering. Hensigten hermed var blandt andet, at sikre tjenestemændene del i den lokale løndannelse, som overenskomstansatte havde opnået og som har påvirket procentreguleringen.

¹² Bilag 3 indeholder mere detaljerede oplysninger om årsværk, gennemsnitsløn og lønindeks for de personalegrupper, der indgår i analysen

Idet tjenestemandspensionerne indregnes som 15 pct. af lønrammelønnen, jf. ovenfor vil denne forhøjelse ikke fremgå af rapportens opgørelser af løn og pension.

Ud fra ovenstående vurderes det, at der kan foretages en meningsfuld sammenligning af de samlede lønvilkår for de to grupper. Ikke mindst fordi kontorchefgruppen indeholder begge ansættelsesformer. Tilsvarende metode er anvendt i relation til præsterne, jf. nedenfor.

Figur 3: Udviklingen i bruttoløn, 1997 – 2005

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005, samt egne beregninger.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde. For kontorchefer også ekskl. årsmålstillæg, pensionsbidrag heraf samt evt. fratrædelsesbeløb.

Bemærk: Tallene i denne figur afviger fra de i afsnit 3.1 angivne, idet oplysningerne i denne figur inkluderer variable lønde og pension.

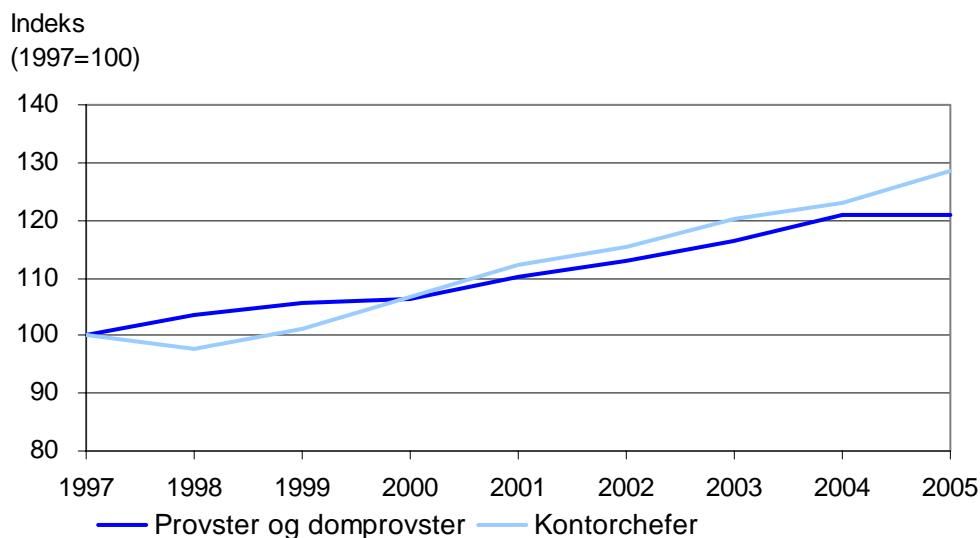
I 1997 udgjorde provster og domprovsters gennemsnitsløn 88 pct. af kontorchefernes gennemsnitsløn. I dag er denne andel faldet til 83 pct.

En del af lønforskellen skyldes, at kontorcheferne tildeles relativt større engangsvederlag mens provsterne hovedsageligt er fast aflønnet. I 1997 var der en meget begrænset anvendelse af engangsvederlag til kontorchefer. I 2005 udgør engangsvederlag til kontorchefer i gennemsnit 46.000 kr. pr. årsværk.

I Figur 4 vises udviklingen i den indekserede gennemsnitsløn. I 2005 udgør indekset for provsterne 121, mens kontorchefernes indeks er steget til 128.

Fra 1. oktober 1997 til 1. april 2005 er procentreguleringen steget til indeks 118. Procentreguleringen udtrykker hvor meget regulerede lønde er forhøjet i kraft af centralt aftalte stigninger og reguleringsordningen.

Figur 4: Gennemsnitsløn, indekseret 1997 – 2005

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde. For kontorchefer også ekskl. åremålstillæg, pensionsbidrag heraf samt evt. fratrædelsesbeløb.

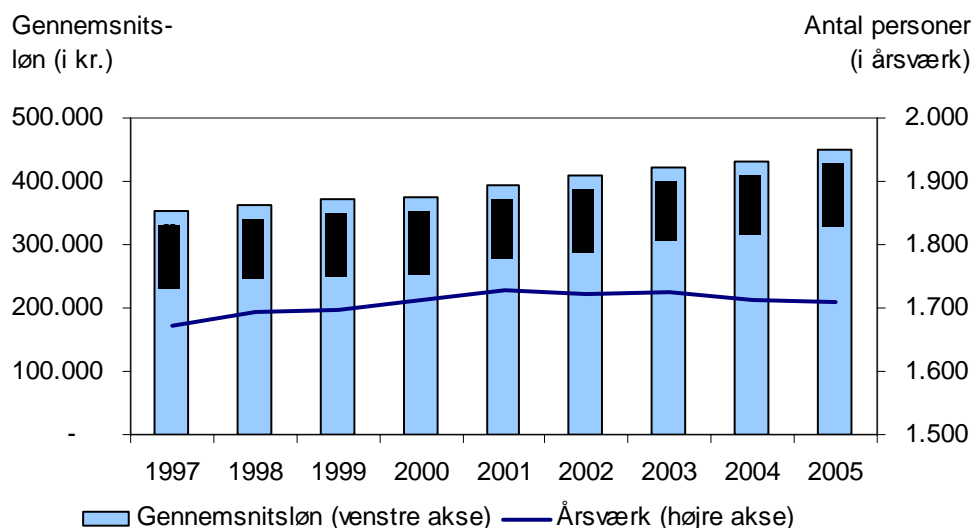
Tabel 4: Lønniveau for provster og kontorchefer, 1997 - 2005

Gennemsnitlig bruttoløn, kr.	1997	Andel af kontorchefers bruttoløn (pct.)	2005	Andel af kontorchefers bruttoløn (pct.)
Provster	487.197	88	589.736	83
Kontorchefer	555.540	100	713.859	100

4.2 Lønniveau og lønudvikling for præster

Nedenstående figur viser udviklingen i gennemsnitlig bruttoløn og antal præster (årsværk) i perioden.

Figur 5: Gennemsnitsløn og årsværk for præster 1997 – 2005

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005, samt egne beregninger.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde, inkl. et beregnet pensionsbidrag på 15 pct. af lønrammelønnen.

Bemærk: Tallene i denne figur afviger fra de i afsnit 3.1 angivne, idet oplysningerne i denne figur inkluderer variable lønde og pension.

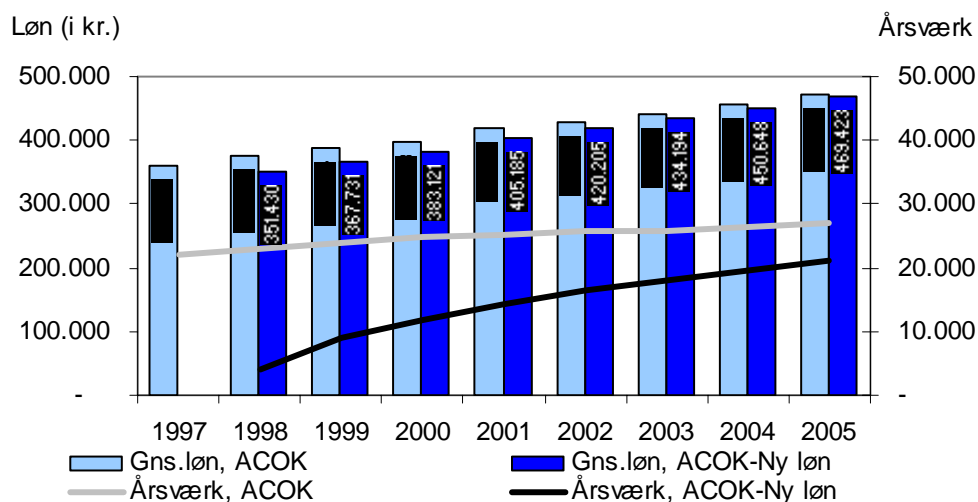
Overenskomstansatte akademikere er valgt som sammenligningsgrundlag for præsterne.

- ACOK-gruppen omfatter alle akademikere på AC-fællesoverenskomsten bortset fra chefgruppen og ph.d.-studerende¹³, jf. bilag 4. Gruppen indeholder således overenskomstansatte fuldmægtige, special- og chefkonsulenter, dyrlæger, bibliotekarer, ingeniører, jurister og økonomer, magistre m.fl. Gruppen dækker over ansatte på såvel gammelt som nyt lønsystem.
- ACOK, ny løn er en delmængde af ovenstående gruppe, som indeholder medarbejdere overgået til/ansat under nyt lønsystem.

Nedenstående figur viser udviklingen i gennemsnitsløn og antal (årsværk) for sammenligningsgruppen ACOK, og ACOK, ny løn. Skift i ansættelse fra gammelt til nyt lønsystem ses tydeligt i perioden. De fleste er i dag ansat på nyt lønsystem.

¹³ Ph.d.-studerende er ”pillet ud” fordi de gradvist er overgået til AC-fællesoverenskomsten i perioden og udgør en forholdsvis stor gruppe. Ved at udlade disse undgås mulige misvisende struktureffekter.

Figur 6: ACOK og ACOK, ny løn 1997 – 2005

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005.

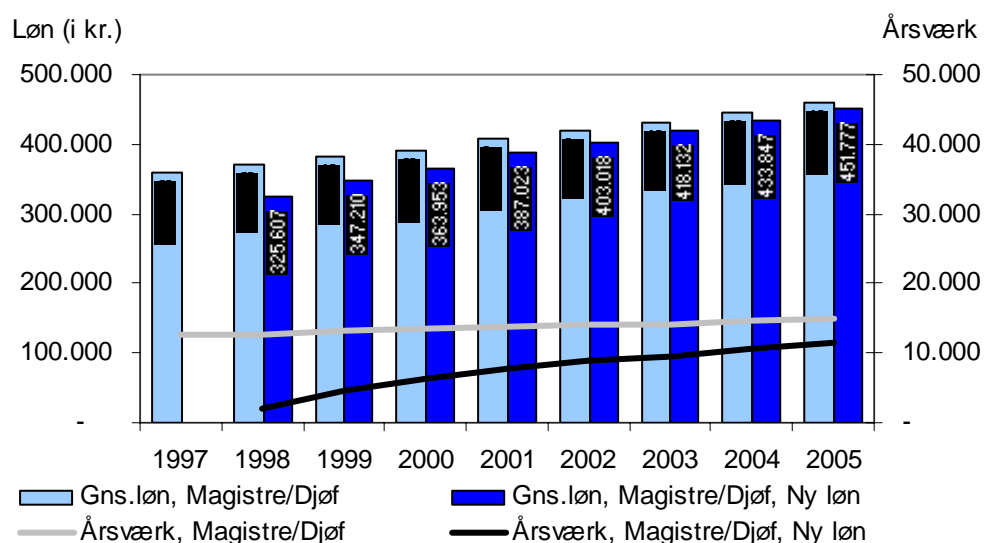
Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde, inkl. et beregnet pensionsbidrag på 15 pct. af lønrammelønnen.

I 1998 udgjorde præsters gennemsnitsløn 96 pct. af ACOK-gruppens gennemsnitsløn. I 2005 udgør gennemsnitslønnen 95 pct. I 1998 udgjorde præsters gennemsnitsløn 103 pct. af ACOK, ny løn-gruppens gennemsnitsløn mod 96 pct. i 2005.

Nedenstående figur viser udviklingen i gennemsnitsløn og antal (årsværk) for gruppen af overenskomstansatte magistre og djøf'ere og samme på nyt lønsystem.

Disse grupper er udvalgt, dels fordi de udgør en stor del af de overenskomstansatte akademikere (ca. 55 pct.) og dels fordi gruppen er aflønnet på fællesoverenskomstens "fælles" lønskala, der bortset fra frikøb af basistrin 7 for medarbejdere på nyt lønsystem stort set ikke er ændret i perioden. Struktureffekter, der slår igennem her, er således indførelse af nyt lønsystem samt "rene" lønændringer.

Figur 7: Magistre/djof og magistre/djof, ny løn 1997 – 2005

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005.

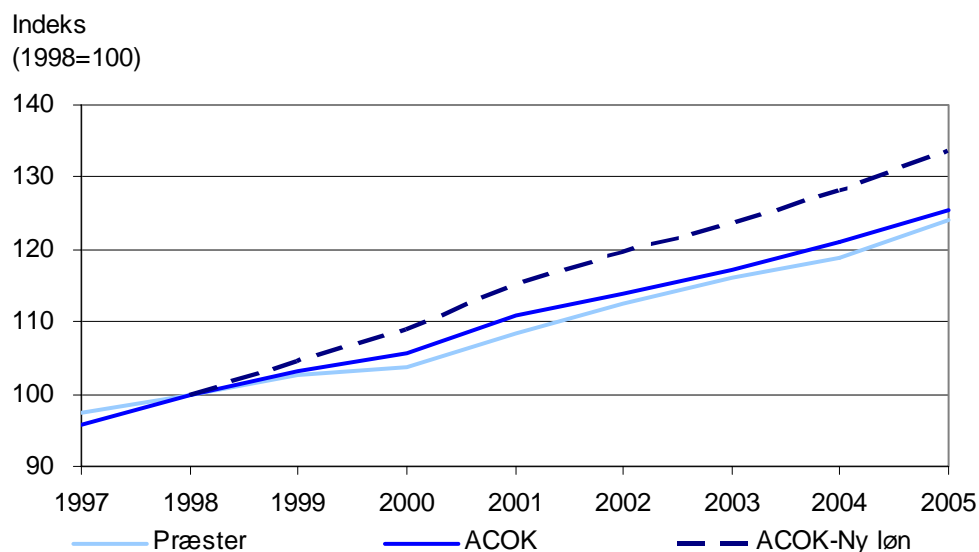
Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde, inkl. et beregnet pensionsbidrag på 15 pct. af lønrammelønnen.

I 1998 udgjorde præsters gennemsnitsløn 98 pct. af magistre/djof-gruppens gennemsnitsløn. I 2005 er denne lønrelation uændret. I 1998 udgjorde præsters gennemsnitsløn 112 pct. af magistre/djof, ny løn-gruppens gennemsnitsløn mod 100 pct. i 2005.

Lønudviklingen for medarbejdere på nye lønsystemer har således været større end for gruppen af akademikere under ét. En væsentlig forklaring på dette forhold er, at det nye lønsystem indføres i perioden. I forhold til det gamle lønsystem har det nye lønsystem et kortere, men stejlere basislønforløb og til gengæld et lavere sluttrin. Således er der først efter en vis indkøringsfase en normal fordeling på de respektive basistrin i det nye basistrinforløb.

Figur 8 og figur 9 viser udviklingen i indekserede gennemsnitslønnin-ger for præsterne og sammenligningsgrupperne, når der tages udgangs-punkt i lønniveauet i 1998.

Figur 8: Gennemsnitlig bruttoløn, indekseret 1997 – 2005

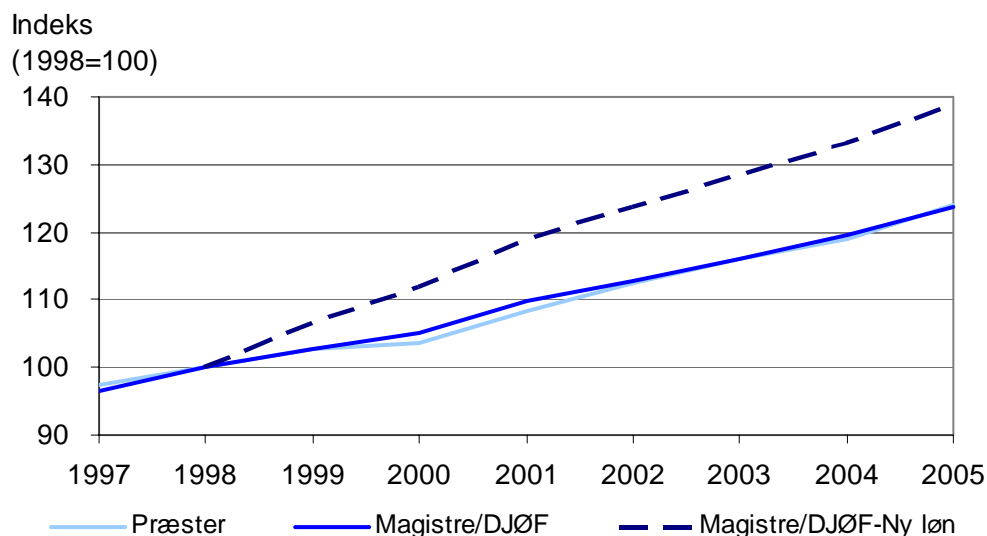
Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde, inkl. et beregnet pensionsbidrag på 15 pct. af lønrammelønnen.

Præsternes lønninger ser således ud til stort set at følge lønudviklingen for ACOK under ét. Akademikere på nyt lønsystem ses dog at have haft en kraftigere lønudvikling, idet indeks i 2005 er på 134 mod præsternes 124. Et indeks beregnet ekskl. pension (jf. bilag 3) viser, at præsternes indeks var uforandret hvorimod akademikere på ny løn ville falde til 132. For akademikere på nyt lønsystem afspejler dette, at der i perioden er aftalt forbedringer af pensionen for denne gruppe – typisk pension af tillæg og højere pensionsbidragsprocenter.

I nedenstående figur vises udviklingen i indekserede gennemsnitslønningerne for præster, magistre/djølere og magistre/djølere på nyt lønsystem.

Figur 9: Gennemsnitlig bruttoløn, indekseret 1997 – 2005

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kvrt. 1997 – 2005.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde, inkl. et beregnet pensionsbidrag på 15 pct. af lønrammelønnen.

For den samlede gruppe af magistre/djølere har lønudviklingen, set over hele perioden, svaret til den lønudvikling præsterne har haft. Begge indeks er 124 i 2005. For magistre/djølgruppen på nyt lønsystem, har lønudviklingen ligget noget højere end for ACOK-gruppen under ét såvel som for præsterne. Magistre/djøl, ny løn-gruppens indeks udgør 139 i 2005 mens ACOK, ny løn udgør 134.

En opgørelse ekskl. pension viser, at magistre og djølere på nyt lønsystem også har opnået forbedringer af pensionen jf. bilag 3.

Til illustration af de forskellige gruppers lønniveauer ses nedenfor udviklingen i præsternes gennemsnitlige bruttolønninger i forhold til sammenligningsgrundlaget. I tallene indgår for præsterne et beregnet pensionsbidrag på 15 pct. af lønrammelønnen samt præsternes faktiske indbetalte pensionsbidrag til supplerende pensionsordninger.

Tabel 5: Lønniveauer for præster og de udvalgte grupper, 1998 og 2005

Gennemsnitlig bruttoløn, kr.	1998	Præsters andel af grp.'s bruttoløn (pct.)	2005	Præsters andel af grp.'s bruttoløn (pct.)
Præster	363.185	100	450.932	100
AC OK	377.085	96	473.075	95
AC OK, ny løn	351.430	103	469.423	96
Magistre/djøl	371.823	98	460.546	98
Magistre/djøl, nyt lønsystem	325.607	112	451.777	100

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde, inkl. et beregnet pensionsbidrag på 15 pct. af lønrammelønnen.

For overenskomstansatte akademikere på AC-fællesoverenskomsten har anvendelsen af special- og chefkonsulentstillinger været stigende i perioden. Hvor der pr. 2. kv. 1997 var ca. 400 af disse stillinger, var antallet i 2. kvartal 2005 vokset til ca. 2.100 - svarende til omkring 8-10 pct. af stillingerne dækket af AC-fællesoverenskomsten.

Der er stor forskel i anvendelsen af de to stillingstyper på tværs af ministerier og indenfor styrelser mv., men overordnet tyder det på, at den udvidede brug af disse vil føre til udvidede muligheder for advancement på fællesoverenskomstens område. I 2005 (2. kvartal) var gennemsnitslønningerne i disse stillinger hhv. 530.000 kr. og 620.000 kr.

5 Fradrag og naturalieydelse

Arbejdsgruppen skal ifølge kommissoriet beskrive de fradrag for naturalieydelse, der er knyttet til lønnen for præster og provster, og deres værdi samt redegøre for udviklingen i disse ydelse.

Inden for folkekirken benyttes naturalieydelse i en række sammenhænge af tjenstlige årsager og som en del af den samlede aflønning knyttet til et ansættelsesforhold.

I normal sprogbrug anvendes ordene naturalieydelse og personalegode som udtryk for det samme, nemlig at man i stedet for penge får noget andet for sin arbejdsindsats, f.eks. fri telefon. Der findes ingen lovmæssig definition af personalegoder/naturalieydelse.

I en skattemæssig sammenhæng forstås personalegoder almindeligvis som naturalieydelse, der af arbejdsgiveren ydes en ansat som følge af dennes ansættelsesforhold hos arbejdsgiveren, samtidig med, at naturalieydelsen i et eller andet omfang opfylder et privatforbrugsformål hos arbejdstageren. Omfanget af privatforbrugsdelen varierer, men det afgørende er, at der er en sådan.

Ydelse af naturalier til arbejdstageren, der udelukkende skal og kan anvendes til opfyldelse af arbejdstagerens opgaver for den pågældende arbejdsgiver, er ikke et personalegode. Som f.eks. når arbejdsgiveren i produktionen stiller den maskine til rådighed for arbejdstageren, som arbejdstageren skal udføre sit arbejde ved.

Inden for den beskrevne definition af personalegoder er der flere undergrupper af naturalieydelse:

- Typisk sondres f.eks. imellem om godet både tjener som et arbejdsredskab for arbejdstageren i forbindelse med løsningen af dennes opgaver for den pågældende arbejdsgiver og samtidig opfylder et privatforbrugsformål hos medarbejderen (blandet benyttelse) – f.eks. telefon eller bil – eller om personalegodet udelukkende tjener privatforbrugsformål hos arbejdstageren – f.eks. en bolig eller sommerhus, men telefon eller bil kan også konkret høre under denne kategori.
- En anden sondring går på, om personalegodet kun er tilgængeligt på arbejdspladsen – f.eks. kantinetilskud, telefon, frisk frugt – eller om det kun stilles til rådighed for arbejdstageren i dennes privatsfære – f.eks. en fastnettelefon” (tidsskriftet ”Skat” juni 2005).

Arbejdsgruppen har valgt at se på samtlige ydelser udover den egentlige løn, der er eller kan være knyttet til en præstestilling, uden at tage stilling til, hvorvidt der er tale om en naturalieydelse eller ej.

5.1 Ydelser, hvortil præsten betaler et bidrag

Disse ydelser omfatter tjenestebolig, vand, varme, el og telefoni/internet. For disse ydelsers vedkommende gælder, at der enten foretages fradrag i lønnen for det bidrag, som præsten betaler, eller at menighedsrådet refunderer præsten dennes udlæg.

5.1.1. Tjenestebolig

Reglerne om tjenestebolig for præster findes i Kirkeministeriets cirkulære af 17. december 2003 om tjenestebolig for folkekirkens præster.

Cirkulæret bygger på den generelle aftale mellem Finansministeriet og centralorganisationerne om boligbidrag, jf. cirkulære nr. 172992 af 17/12 2003 og de generelle regler om regulering af boligbidraget i cirkulære nr. 20 af 14/2 2003.

Cirkulærerne beskriver bl.a. fastsættelsen af den enkelte præsts boligbidrag, og hvilke elementer boligbidraget dækker udover husleje. Boligbidraget fastsættes ud fra en markedsmæssig vurdering, hvori der foretages et fradrag på 30 pct. Boligbidrag kan dog højst andrage 15 pct. af skalalønnen. For yderligere beskrivelse af ordningen, se bilag 1.

Boligbidraget reguleres hvert år pr. 1. august efter Danmarks Statistiks oplysninger om den procentvise stigning i huslejen fra januar i det foregående år til januar i reguleringsåret.

Tabel 5: Antal tjenesteboliger og størrelse

Stift	Antal boliger	Antal skemaler	Antal vurderet før 1998	Gnsn. str. i m ²	Gnsn. boligbidrag, kr.
København	162	32	72	147	3.624
Helsingør	224	0	192	144	3.654
Roskilde	220	17	160	198	3.107
Lolland-Falster	55	1	45	190	2.598
Fyn	175	0	165	228	2.886
Aalborg	204	0	149	211	2.271
Viborg	167	46	48	236	2.599
Århus	245	0	178	219	2.662
Ribe	155	41	40	223	2.831
Haderslev	156	44	50	235	2.854

Hele landet	1.763	181	1099	203	2.909
--------------------	--------------	------------	-------------	------------	--------------

Kilde: Stiftsøvrighederne/Kirkeministeriet

Tallene er indhentet af Kirkeministeriet fra landets 10 stiftsøvrigheder i januar 2006. Se i øvrigt bilag 6.

Som det fremgår af tabel 5 er der fortsat boligbidrag fastsat som skemaleje efter nogle ældre regler herom. Antallet med boliger med skemaleje svarer til 10,3 pct. af præsteboligerne. Ligeledes fremgår det af de indhentede oplysninger, at der i flere stifter er tjenesteboliger, der ikke er vurderet inden for de sidste 15-20 år. Samlet er 62,3 pct. af boligerne vurderet før 1998, mens 27,4 pct. er vurderet i 1998 eller senere. Stiftsøvrighederne er af Kirkeministeriet blevet pålagt at sørge for, at boliger med skemaleje, boliger med ukendt vurderingsdato samt boliger, der er vurderet før 1996 vurderes i indeværende år, jf. Kirkeministeriets cirkulære af 2. februar 2006.

Arbejdsgruppen beklager, at det ikke har været muligt at nå til enighed om en metode til værdiansættelse af tjenesteboliger. Parterne har derfor udarbejdet to partsindlæg.

5.1.2 Kirkeministeriets partsindlæg

Med henblik på en opgørelse af værdien af tjenesteboligen ud fra en markedsmæssig vurdering er det vanskeligt umiddelbart at finde et sammenligningsgrundlag på det almindelige boligmarked. Tjenesteboligen er en lejebolig, men langt hovedparten af tjenesteboligerne er en-familieshuse, som næsten udelukkende er ejerboliger på det almindelige boligmarked. I de største byer er en del af tjenesteboligerne lejligheder, men i disse byer er de private lejeboliger underlagt omkostningsbaseret huslejeregulering, hvilket indebærer, at disse for hovedpartens vedkommende ikke er tilgængelige, mens de almene boliger ikke udgør en relevant sammenligning bl.a. på grund af den offentlige støtte.

Det er derfor nødvendigt at sammenligne med ejerboliger, hvis man skal finde et udtryk for værdien af tjenesteboligen ud fra en markedsmæssig vurdering. I langt de fleste tilfælde vil det reelle alternativ til den nuværende tjenestebolig alene være en ejerbolig, idet der i de fleste sogne ikke findes relevante og tilgængelige lejeboliger af en tilsvarende størrelse og stand. En ejerbolig ville derfor også for præsten i de fleste tilfælde være alternativet, hvis der ikke var tjenestebolig i stillingen.

En sammenligning med ejerboliger er imidlertid ikke ligetil, bl.a. fordi ydelsen på realkreditbelåningen typisk indeholder afdrag, der ikke kan betragtes som en omkostning, men derimod udgør en opsparing, og fordi en eventuel værdistigning på ejerboligen skattefrit tilgår ejeren ved salg. Det kan endvidere overvejes, om der skal tages udgangspunkt i et

30-årigt obligationslån eller i et rentetilpasningslån med årlig tilpasning (F1). Det må antages, at det 30-årige lån i højere grad end det årligt rentetilpassede lån svarer til tidshorizonten for boligens benyttelse for såvel præst som menighedsråd.

I det følgende er anvendt samme metode for beregning af boligomkostningerne ved ejerboligen som blev anvendt af Det Økonomiske Råd i *Dansk økonomi, forår 2001*, kapitel 3 "Boligmarkedet – skævt og ineffektivt", jf. særligt s. 257-8.

For så vidt angår de med tjenesteboligerne sammenlignelige ejerboligpriser tages der udgangspunkt i Realkreditrådets statistik for salgspriserne i 4. kvartal af 1997 henholdsvis 2005. I statistikken opgøres konstante salgspriser pr. kvadratmeter opgjort inden for intervaller af boligens størrelse (idet den gennemsnitlige kvadratmeterpris falder, jo større boligen bliver) og opdelt i 8 kommunegrupper.

Renteomkostningen beregnes ud fra obligationsrenten i de pågældende kvartaler i henhold til Realkreditrådets byggerentestatistik. Omkostningen er opgjort netto, dvs. efter skat, således at der er taget hensyn til skattefradraget for renteudgifterne.

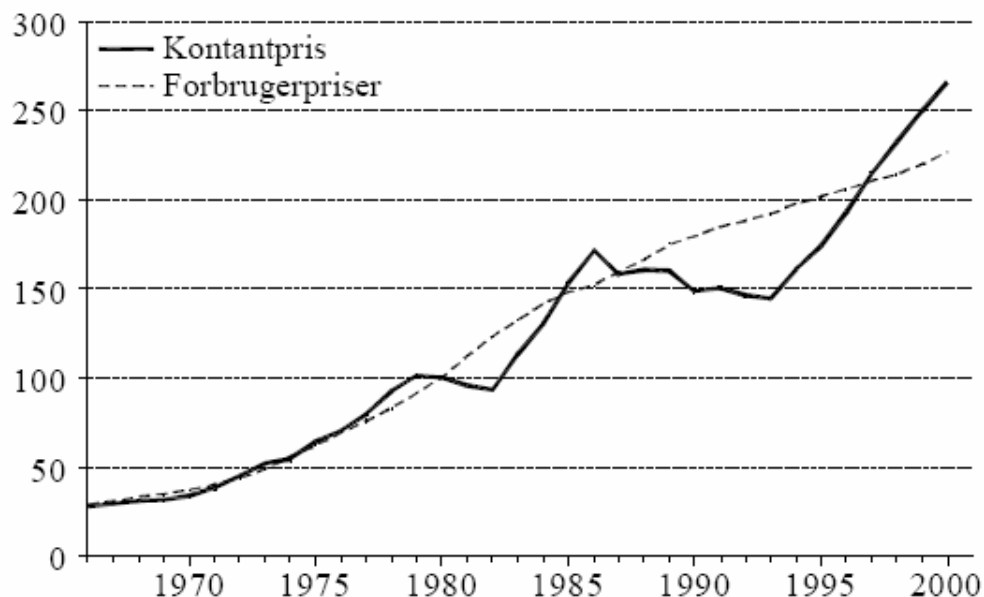
Ud over finansieringen udgøres en væsentlig ejerboligomkostning af ejendomsværdiskatten, som udgør 1 pct. af 2001-vurderingen + 5 pct. I beregningerne er der først taget hensyn til den generelle prisudvikling inden for hver kommunegruppe fra 2001 til og med 2005, og 2001-vurderingssummen er dernæst sat til 80 pct. af den beregnede 2001-pris. For 1997 er beregnet udgiften ved den daværende lejeværdibeskatning.

Øvrige omkostninger omfatter dels vedligeholdelse, forsikring mv., som er sat til 1,3 pct. af salgsprisen, samt grundskyld på gennemsnitligt 0,59 pct. af salgsprisen, jf. *Dansk økonomi, forår 2001*, s. 258.

Den forventede stigning i ejerboligprisen skal fratrækkes ejerboligomkostningerne. På længere sigt må boligpriserne forventes at følge forbrugerpriserne. Når boligpriserne overstiger opførelsesomkostningerne for nye boliger, vil boligbyggeriet stige, hvormed en øget efterspørgsel imødekommes af et øget udbud. Denne påvirkning fra forskellen mellem boligpriser og opførelsesomkostninger til nybyggeri gør, at der på lang sigt er en sammenhæng mellem kontantpriser på boliger og forbrugerpriserne. Dette fremgår af nedenstående figur fra *Dansk økonomi, forår 2001*, s. 229.

Figur 10: Kontantprisen for enfamilieshuse og forbrugerpriserne

1980=100

Kilde: *Dansk Økonomi*, forår 2001, s. 229.

På kortere sigt kan der, som det fremgår af figuren, være meget divergerende udvikling i kontantprisen for ejerboliger og forbrugerpriserne. Det skal bemærkes, at en væsentlig del af den meget store stigning i ejerboligpriserne inden for det seneste 10 år er en følge af rentefaldet, og denne del af prisstigningen har dermed ikke påvirket de månedlige omkostninger. Øvrige faktorer er fastlåsnings af ejendomsværdiskatten og fremkomsten af nye finansieringsprodukter. Det må konstateres, at boligpriserne i visse dele af landet p.t. ligger meget højt, ikke mindst i forhold til opførelsesomkostningerne (Danmarks Nationalbanks vurdering).

I nedenstående tabel er opgjort de samlede månedlige omkostninger ved en ejerbolig af samme størrelse og geografiske placering som tjenesteboligerne i de enkelte stifter. I tabellen er anført 70 pct. af omkostningerne svarende til det fradrag på 30 pct. der indgår ved opgørelsen af boligbidraget. Som det fremgår, er der betydelig forskel på størrelsen af boligbidraget og de beregnede tilsvarende omkostninger ved en ejerbolig. For eksempel udgør det gennemsnitlige boligbidrag i Københavns Stift 3.624 kr. pr. måned, mens 70 pct. af omkostningerne ved en tilsvarende ejerbolig udgør 7.196 kr. pr. måned. Omkostningerne ved ejerboligen ligger således 99 pct. højere end boligbidraget. I Helsingør Stift ligger ejerboligomkostningerne 72 pct. højere end boligbidraget. I de øvrige stifter er forskellen mindre, men dog stadig meget betydelig. I gennemsnit for alle stifter ligger de 70 pct. af ejerboligomkostningerne

1.586 kr. højere end det gennemsnitlige boligbidrag på 2.909 kr., dvs. 55 pct. højere.

Tabel 6: Sammenligning mellem boligbidrag og ejerboligomkostninger i 2005

	Gnsn. boligbidrag	Salgspris pr. m ²	70 pct. af omkostninger	Forskel	Forskel pct.
København	3.624	23.362	7.196	3.572	99 pct.
Helsingør	3.654	20.403	6.271	2.617	72 pct.
Roskilde	3.107	9.899	4.290	1.183	38 pct.
Lolland-Falster	2.598	7.315	3.063	465	18 pct.
Fyn	2.886	8.579	4.384	1.498	52 pct.
Aalborg	2.271	7.790	3.610	1.339	59 pct.
Viborg	2.599	7.219	3.747	1.148	44 pct.
Århus	2.662	8.240	3.959	1.297	49 pct.
Ribe	2.831	7.138	3.503	672	24 pct.
Haderslev	2.854	7.449	3.848	994	35 pct.
Hele landet	2.909		4.495	1.586	55 pct.

Kilde: Kirkeministeriets beregninger.

Som et check på de ovenfor anførte beregninger er gennemført en direkte sammenligning af en række tjenesteboliger med så vidt muligt tilsvarende boliger baseret på oplysningerne i boligannoncer. Det er tilstræbt så vidt muligt at finde boliger med tilsvarende placering og af tilsvarende kvalitet, herunder størrelse, men ved forskel i størrelse er foretaget en proportional tilpasning af omkostningerne. Endelig er beregnet forskellen mellem boligbidraget og 70 pct. af omkostningerne for ejerboligen. Sammenligningen er baseret på nettoomkostningerne (dvs. efter skat) ved afdragsfrie rentetilpasningslån med årlig tilpasning (F1). Dette er med den aktuelle rentestruktur den overhovedet billigste finansieringsform, og der burde som anført ovenfor i princippet sammenlignes med en 30-årig finansiering. Øvrige omkostninger indgår i opgørelsen, dog ikke omkostninger til vedligeholdelse. Forventede fremtidige prisstigninger indgår heller ikke. Samlet vurderes disse forhold (forskelle mellem kort og lang rente, vedligeholdelse og forventede prisstigninger) at gå omtrent lige op.

Sammenligningen, som fremgår af bilag 6, viser, at omkostningerne for de fleste boliger er mellem dobbelt så store og tre gange så store for de sammenlignelige ejerboliger som for tjenesteboligerne.

Samlet peger disse analyser i retning af, at tjenesteboligen p.t. rummer en ikke ubetydelig fordel for præsten på ca. 1.500 kr. om måneden. Tjenestebolig er skattemæssigt ikke ansat til en bestemt værdi, og der sker ingen beskatning af værdien af tjenestebolig for præsters vedkommen-

de. Den anførte fordel er derfor skattefri. Den ovenfor anførte proces med fornyet vurdering af en række boliger kan antages at føre til en reduktion af denne fordel.

Der er endvidere foretaget en analyse af udviklingen i tjenesteboligfordelen i perioden 1997 til 2005. Der foreligger ikke nogen opgørelse af de faktisk betalte boligbidrag i 1997. For de boliger, der ikke er vurderet siden 1997, kan boligbidraget i 1997 beregnes på grundlag af boligbidraget i 2005, idet den almindelige procentregulering af boligbidraget for denne periode udgør 21,5 pct. Af det totale antal boliger på 1763 har kun 483 eller 27,4 pct. været vurderet efter 1997. For disse boliger vil beregningen antagelig overvurdere det faktisk betalte boligbidrag i 1997, idet reguleringen i forbindelse med vurderingerne må antages at overstige den almindelige procentregulering. Forskellen vurderes dog ikke at være betydelig, idet langt hovedparten af boligerne som anført ikke har været vurderet efter 1997.

Analysen viser at, i gennemsnit for alle stifter lå de 70 pct. af ejerboligomkostningerne i 1997 438 kr. højere end det gennemsnitlige boligbidrag på 2.394 kr., dvs. 18 pct. højere. I 2005 lå de 70 pct. af ejerboligomkostningerne som anført 1.586 kr. højere end det gennemsnitlige boligbidrag på 2.909 kr., dvs. 55 pct. højere. Tjenesteboligfordelen er således forøget siden 1997 med 1.148 kr., hvilket kan antages at have sammenhæng med, at der kun i begrænset omfang er gennemført vurderinger af tjenesteboligerne i perioden.

Analysen viser tillige, at der i perioden er sket en væsentlig geografisk forskydning, idet forskellen mellem ejerboligomkostningerne og boligbidraget er blevet forøget mest i Københavns og Helsingør stifter.

5.1.3 Præsteforeningens/AC's partsindlæg

I det følgende beskrives først arbejdsprocessen med afsnittet om præsteboliger og derefter gendrives den af Kirkeministeriet foreslåede værdiansættelsesmetode.

Der skal her erindres om tjenstemandslovens § 14, hvorefter det alene er af hensyn til tjenesten, at der knyttes tjenestebolig til stillingen, da det ofte glemmes:

”§ 14. Såfremt det af hensyn til udførelsen af tjenestepligterne skønnes nødvendigt at knytte tjenestebolig til stillingen, har tjenestemanden pligt til at bo på denne, så længe han beklæder stillingen, og til derefter at fraflytte den.”

For folkekirkens vedkommende har der hidtil været enighed om, at den eksisterende ordning er et gode for sognet.

Arbejdsproces

Ved arbejdets start (september-november) lå fokus på en beskrivelse af de faktuelle forhold og indhentning af data til en belysning af udviklingen i perioden. Udgangspunktet var regelsættet, hvorefter der skal foretages en markedsæssig vurdering af tjenesteboligens lejeværdi. Præstens egenbetaling fremkommer ved, at der fra vurderingslejen foretages et fradrag på 30 pct. grundet bolig- og fraflytningspligten. En øvre grænse på 15 pct. af skalalønnen sikrer, at boligudgiften står i et rimeligt forhold til aflønningen. Denne ordning medfører, at der i henhold til ligningslovens § 16, stk. 7 ikke skal ske beskatning af præsteboligen. Gældende lovgivning på området kan tages som et udtryk for, at Staten betragter den eksisterende ordning som værende lønmæssig neutral.

Herefter beskæftigede udvalget sig med en værdiansættelse af 30 pct. fradraget og 15 pct. grænsen. Da 30 pct. fradraget kan betragtes som en centralt fastsat pris, der skal betales for bolig- og fraflytningspligt, vil det være individuelt betinget om der er nogen værdi forbundet hermed og den kunne i så fald også være negativ for den enkelte. Under alle omstændigheder ville det være kompliceret at beregne en evt. værdi heraf. Ca. 11 pct. af præsternes boligbidrag er begrænset af 15 pct. grænsen. Summen af de berørte differencer ml. det faktisk betalte boligbidrag og det vurderede boligbidrag blev fordelt på samtlige årsværk. Værdien af 15 pct. grænsen kunne herefter værdiansættes til et mindre beløb pr. præst ud fra de af Kirkeministeriet indhentede data. Det bemærkes, at grænsen på 15 pct. hovedsageligt rammer yngre præster/præster med lav anciennitet, samt præsterne i hovedstadsområdet (Københavns stift, Helsingørs stift og delvist Roskilde stift).

I december/januar beskæftigede udvalget sig med en sammenligning med lejeboliger. Udvalget var enig om, at der på baggrund af forskellige forhold ikke kunne konkluderes noget entydigt på landsplan. For et enkelt stift var det dog muligt at foretage en reel sammenligning. Se beregning og bemærkninger hertil nederst.

I slutningen af januar foretog Kirkeministeriet sammenligninger med ejerboligmarkedet og opstillede et forsøg på værdiansættelse af tjenesteboligen herudfra på trods af, at AC's og Præsteforeningens deltagere ikke fandt det oplagt for arbejdsgruppen at beskæftige sig med på grund af de grundlæggende forskelle, der er mellem de 2 boligformer.

Gendrivelse af foreslået værdiansættelsesmetode

Grundlæggende er tjenesteboligen en **lejebolig**, som lønmodtager forpligtes til at bebo og fraflytte ved afsked. Den markedsmæssige vurdering, der skal foretages, er altså i forhold til lejeniveauet på det private boligmarked. Vilklårene for tjenesteboliger svarer i det store og hele til vilklårene for lejeboliger, men der er endog yderligere restriktioner og begrænsninger med hensyn til brugen af tjenesteboliger, herunder begrænsninger i dispositionsretten og begrænset mulighed for fremleje og privat erhverv. Arbejdsgruppen så som tidligere nævnt på en sammenligning med lejeboliger, hvorefter det kunne konkluderes, at for det eneste stift, hvor en sammenligning reelt kunne foretages, var der ikke noget, der tilsagde, at lejeniveauet for tjenesteboliger lå for lavt.

Det er for Præsteforeningen og AC væsentligt at fastslå, at det er bestemmelserne i aftalen af 16. marts 1989 mellem Finansministeriet og centralorganisationerne, der udtømmende beskriver reglerne for fastsættelse af boligbidrag for tjenesteboliger, herunder principperne for markedsleje. En fastsættelse af boligbidrag ud fra en vurdering af markedslejen følger i øvrigt det princip, der er lagt til grund ved Folketingets vedtagelse af bestemmelserne i Ligningslovens § 16 om værdiansættelse af personalegoder. Vi har absolut ingen grund til at anfægte vurderingsmændenes arbejde og har fuld tillid til, at deres vurdering er udtryk for den reelle markedsværdi.

En grundlæggende forskel på en lejebolig og en ejerbolig er den frie dispositionsret over boligen, hvilket Kirkeministeriet helt udelader i deres værdiansættelse. Den frie dispositionsret over boligen må betragtes som en afgørende faktor i valget af ejerboligformen for mange. Udeladelsen af dette forhold må altså betragtes som en stor mangel ved denne værdiansættelsesmetode.

Udover at fungere som privatbolig for ejer er ejerboligen også et kapitalgode. Denne dualisme medfører at pris og udgiftsniveauet på et givet tidspunkt bl.a. vil afhænge af konjunkturerne (særligt beskæftigelsen), markedets forventninger til fremtidige priser (spekulation), renten (både den korte og lange), lovgivning om finansiering af fast ejendom og beskatning heraf samt fremtidige forventninger herom. Alle disse forhold kan og vil medføre store fluktuationer over tid i den af Kirkeministeriet foreslåede værdiansættelse, hvilket også fremgår af ministeriets egen opgørelse for årene 1997 og 2005 (se bilag 7).

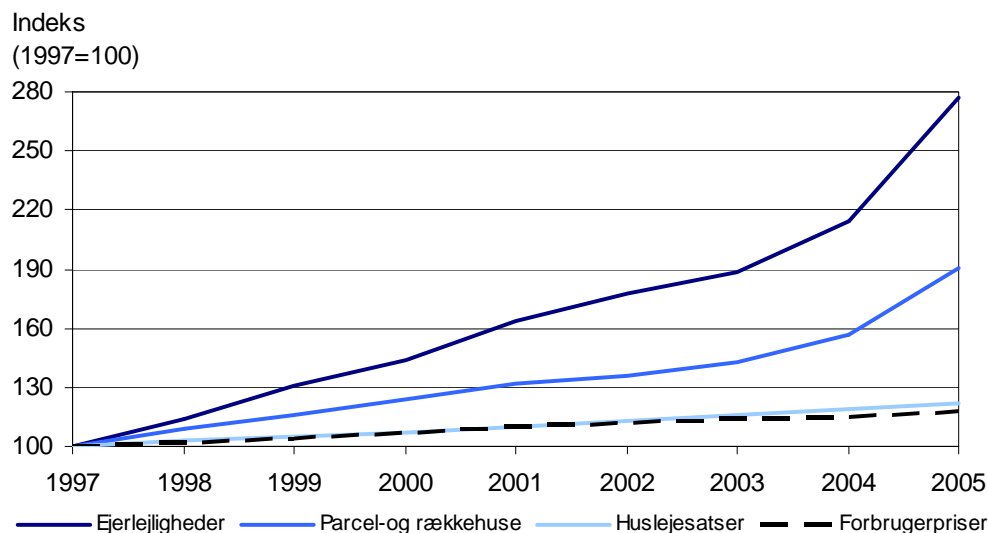
Det frie valg er afgørende for en markedsbestemt værdiansættelse af et gode. I forbindelse med boligpligten/fratagelsen af det frie valg af bolig for lønmodtageren, er det aftalt, at der ydes et 20 pct. i fradrag i forhold til lejen for en sammenlignelig **lejebolig**, samt yderligere 10 pct. i fradrag for fraflytningspligten. Disse sammenlagt 30 pct. i fradrag kan efter vores opfattelse ikke overføres til en sammenligning med ejerboli-

ger. Hvis lønmodtageren som et ansættelsesvilkår blev forpligtet på at købe en bestemt bolig et bestemt sted, mod at arbejdsgiver betalte 20 pct. af renteudgifterne og ejendomsskatterne, så ville det kun være et acceptabelt vilkår for de færreste og 10 pct. yderligere i fradrag på grund af tvunget salg på afskedstidspunktet ville næppe være acceptabelt for nogen.

Herudover skal der gøres indsigelse mod de følgende forudsætninger og antagelser som Kirkeministeriet har anvendt for at rationalisere sammenligningen og værdiansættelsen:

- Tilgængeligheden (på markedet) af private lejeboliger på grund af huslejeregulering er irrelevant, da huslejeregulering er en forudsætning for lejefastsættelsen på det private boligmarked i de kommuner, der er omfattet heraf, og dermed for den markeds-mæssige vurdering af præsteboligen, der skal foretages.
- Hvis der ikke var boligpligt kunne præsten frit bosætte sig, hvor han ville, så alternativet til en præstebolig vil dermed ikke alene være en ejerbolig. Præsten vil heller ikke nødvendigvis efterspørge boliger af samme stand og størrelse. Særligt enlige præster er ofte påtvunget boligstørrelser, der medfører store udgifter til opvarmning og belysning.
- Forudsætningen om at boligpriserne på langt sigt følger forbrugerpriserne er en teoretisk ceteris paribus (alt andet lige) forudsætning. I den virkelige verden og selv på meget langt sigt er alt andet sjældent lige. Den øgede centralisering og migrationen til og omkring bycentrene betyder, at beliggenheden (grundprisen) har været det vigtigste element i prisdannelsen over de sidste mange år og må forventes også at være det fremover. Da den af Kirkeministeriet vedhæftede graf stopper i år 2000, har vi undersøgt udviklingen i priserne for den af kommissoriet fastlagte periode og nedenstående figur illustrerer denne udvikling (1997=100):

Figur 11: Udvikling i ejendomspriser, huslejesatser og forbrugerpriser på landsplan 1997-2005

Kilde: Realkreditrådet og Danmarks Statistik.

- Kirkeministeriets bemærkning, om at størstedelen af prisstigningerne skyldes rentefald og derfor vil have mindre betydning for boligomkostningerne er ikke korrekt. Af ministeriets egen opgørelse fremgår det, at ejerboligomkostningerne skulle være steget med ml. 40 pct. og 100 pct. afhængig af område i perioden 1997-2005, hvor nettoprisudviklingen samlet har været under 20 pct..
- Kirkeministeriets vurdering af, at den årlige procentregulering vil ligge under hvad en årlig nyvurdering ville medføre savner dokumentation. Vores erfaring er, at den årlige procentregulering gennemsnitligt vil ligge over stigningstaksten i nyvurderingerne, da en relativ stor andel af præsteboligerne er decentralt beliggende, hvorimod den årlige procentregulering trækkes op af den mere centralt beliggende lejeboligmasse, hvor lejesatsstigningerne har været de største. Endvidere er en stor andel af præsteboligerne bygget før 1945, hvor procentreguleringen alene omfatter lejeboliger bygget efter 1945, og hvor lejesatsstigningerne igen har været de største.
- Det kan undre, at når ministeriet tager udgangspunkt i en 30-årig tidshorisont for benyttelse af boligen, ikke foretager en totalberegning, der tager højde for det faktum, at boligejeren ved afsked har en formue på X kr. i mursten og en meget lav fremtidig boligudgift (med mulighed for indefrysning af ejendomsværdiskat), hvorimod præsten står med en formue på 0 kr. i mursten og en højere fremtidig boligudgift efter fraflytning.
- Indtrædelsestidspunktet på ejerboligmarkedet har meget stor betydning for sammenligninger til andre boligformer, men nævnes ikke i ministeriets analyse.

Vi stiller os endvidere undrende overfor Kirkeministeriets endelige opgørelse af værdiansættelsen for en præst, der bærer præg af skattetænkning med hensyn til bruttolønvedgangsmode, som Personalestyrelsen ikke hidtil har tilladt anvendt indenfor Staten. Hvis der rent faktisk var en værdi af tjenesteboligen, så skulle præsten i så fald beskattes af de af ministeriet opgjorte 1.500 kr., svarende til ca. 1.000 kr. om måneden for en topbeskattet præst, hvilket langt fra alle præster dog er.

Opsummering

Den markedsmæssige vurdering skal ske ud fra lejemarkedet, ikke ejerboligmarkedet.

Præsteboligen er et krav på grund af tjenstlige forhold og et gode for sognet.

Fri disposition og kapitalgode er to væsentlige forhold ved ejerboligformen, som Kirkeministeriet ikke tager hensyn til i deres værdiansættelse. Netop disse to forhold er efterspurgt af mange præster, som oplever frustrationer med manglende indflydelse på boligens indretning og udseende, og over at være sat ud på et sidespor i forhold til den formueakkumulering som boligejerne har haft i perioden. Præster har ikke haft mulighed for at vælge ejerboligformen til, da over 90 pct. af stillingerne er omfattet af boligpligt og dispensationspraksissen har fra Kirkeministeriets side været meget restriktiv.

Yderligere bemærkninger

Vi finder i øvrigt ikke, at det er hensigtsmæssigt, at offentliggøre de personhenførbare oplysninger i Kirkeministeriets partsindlæg (sammenligningen af konkrete boliger). Offentliggørelsen af disse oplysninger er unødvendigt i forhold til opfyldelse af kommissoriet og der skal henvises til Persondatalovens § 8, stk. 2 med hensyn til en offentlig myndigheds videregivelse af oplysninger. De vilkårligt valgte sammenligninger lider endvidere af, at Kirkeministeriets ukendskab til lokalforholdene gør, at det er tvivlsomt om der overhovedet er tale om en rimelig sammenligning med hensyn til beliggenhed/stand og andre kvalitative parametre, samt at det er ejendomsmæglers udbudspris og ikke den faktiske salgspris, der anvendes i sammenligningerne.

Huslejesammenligning

Det eneste stift, hvor det umiddelbart gav mening, at benytte Danmarks Statistiks huslejestatistik til sammenligning med præsters boligbidrag var Københavns stift eksklusiv Bornholm, da dette vil dække Københavns og Frederiksbergs kommuner, hvilket er sammenfaldende med

Danmarks statistiks gruppering (se tabel 333/Statistik årsbog 2005 for data).

Lejeboligernes fordeling i det øvrige land vil trække skævt i forhold til præsteboligernes fordeling, da langt størstedelen af lejeboligmassen befinder sig i de større provinsbyer i modsætning til præsteboligerne, der er spredt ud over landet. Endvidere vil de største præsteboliger typisk også befinde sig på landet, hvilket kun vil forstørre den opståede skævhed ved en sammenligning med m²-huslejesatser for bylejligheder.

Ved udtrækning af boliger på Bornholm og vakante stillinger, får vi 131 boliger i alt til opgørelsen.

Den gennemsnitlige størrelse for boligerne beregnes til 143 m² og det gennemsnitligt faktisk betalte boligbidrag er på 3.702,34 kr./måned. Heraf rammer 59 præster (ca. 45 pct.) 15 pct.-loftet. Den høje andel, der rammer 15 pct. loftet, vil dermed medføre et noget lavere gennemsnitlig boligbidrag pr. m² end hvis 15 pct. loftet ikke eksisterede.

Det gennemsnitlige årlige boligbidrag pr. m² beregnes til **311,17 kr. pr. m².**

I flg. DS opgørelse var huslejesatsen pr. 1/1 '99 368 kr. pr. m² for en bolig på ml. 120-159 m² eller 435,7 kr. pr. m² pr. 1/1 2006 (ved regulering med 18,4 pct. i perioden 1/6 '99 til 1/8 '05). Ved fradrag af 30 pct. fremkommer der en sammenlignelig huslejesats på **305 kr. pr. m².**

Med andre ord betaler københavnske præster altså i snit **6 kr. mere pr. m²** om året end lejere i Københavns og Frederiksbergs kommuner på trods af 15 pct. loftet. Der kan være forskellige grunde hertil, men vi har fuld tillid til vurderingsmændenes arbejde.

5.1.2 Vand/vandafledning

Det fremgår af cirkulæret om tjenestebolig for folkekirkens præster § 22, stk. 6, at præsten betaler for forbrug af vand efter gældende regler.

Reglerne om præsters betaling for vandforbrug findes i Kirkeministeriets vejledning af 5. februar 2003 om tjenestebolig for folkekirkens præster.

Vejledningen er udarbejdet på baggrund af en central aftale mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer af 26. november 2001 om fradrag i tjenestemænds løn for naturalydelser med senere ændringer, jf. senest Finansministeriets cirkulære af 21. april 2004 om fradrag i tjenestemænds løn for naturalydelser.

Der findes flere forskellige ordninger for betaling af vand. Ordningerne afhænger af de lokale forhold. Som udgangspunkt opsættes en vandmåler, hvorefter der sker betaling efter det faktiske private forbrug, ellers anvendes en særlig skønmæssig ordning aftalt med Kirkeministeriet, typisk en forholdsmæssig refusion. Udgifter til tjenstligt forbrug af vand, herunder vanding af større haver og parkanlæg skal afholdes af menighedsrådet. Se bilag for nærmere beskrivelse.

5.1.3 Varme og el

Reglerne om opvarmning af tjensteboligen findes i cirkulæret om tjenstebolig til folkekirkens præster.

Reglerne er fastsat på baggrund af en generel aftale mellem Finansministeriet og Centralorganisationerne om fradrag i tjenstemænds løn for naturalydelser af 26. november 2001 med senere ændringer, jf. senest Finansministeriets cirkulære af 21. april 2004 om fradrag i tjenstemænds løn for naturalydelser.

Som udgangspunkt skal præsten selv betale for opvarmning af tjensteboligen. Hvis boligen indeholder tjenstlige lokaler, er det dog menighedsrådet, der skal afholde udgiften til opvarmning af disse.

Hvis de tjenstlige lokaler opvarmes ved samme anlæg som boligen i øvrigt, kan præsten vælge at lade menighedsrådet overtage forpligtelsen til at sørge for boligens opvarmning. I så fald betaler præsten et bidrag til opvarmningen for hver nettokvadratmeter, som boligen omfatter af værelser og kamre samt opvarmede badeværelser og spise- og opholdskøkkener. Der bortses fra tjenstlige lokaler.

Bidraget fastsættes af stiftsøvrigheden og beregnes efter den til enhver tid gældende aftale mellem Finansministeriet og Tjenstemændenes Centralorganisationer om betaling for naturalydelser, hvorefter der maksimalt kan betales for 160 m². I disse tilfælde betaler præsten for forbrug af el og gas efter samme aftale.

Der kan således p.t. maksimalt betales 23.680 kr./år for varme og for 4.600 kWh (8.600 kWh) til den på stedet gældende kWh-pris (typisk beliggende i intervallet 150-200 øre/kWh)

5.1.4. Telefoni og internet

Der findes ikke længere fastsatte regler om dette, men i praksis følges de nu ophævede regler i aftale af 7. juli 1995 mellem Finansministeriet og Centralorganisationerne, der blev opsagt som led i CFU-forliget 1/4-2002.

Ophævelsen af det gældende regelsæt skete med Finansministeriets cirkulære af 15. april 2002 om ophævelse af aftale om telefongodtgørelse og tjenestestedstelefon.

De fleste præster får stillet tjenestestedstelefon til rådighed, den såkaldte fri telefon. Menighedsrådet betaler abonnement og samtaleafgifter, dog betaler præsten et egetbidrag på 33 kr. om måneden til dækning af private samtaler. Herudover skal præsten selv betale for private udlandssamtaler og telefonservices (f.eks. klokken, vækning etc.).

Præsten beskattes af værdien af fri telefon, som skattemæssigt er ansat til 3.000 kr. om året. Dog fratrækkes egetbidrag, således at præsten beskattes af 2.604 kr. om året.

Mobiltelefon kan stilles til præstens rådighed af menighedsrådet. En mindre gruppe af ansatte har andre telefonordninger (se evt. bilag).

Den kirkebogsførende sognepræst i hvert sogn får stillet en særlig DNK-PC til rådighed med internetadgang. Disse præster beskattes ikke af en eventuel fri telefon, idet skattefritagelsen af opkoblinger til arbejdsgivers netværk også omfatter den tilknyttede telekommunikation.

Andre præster kan efter menighedsrådets beslutning få lignende ordning eller evt. anden PC- og internetordning. Disse beskattes efter gældende regler herom.

Såfremt DNK-PC'en er installeret i kontoret i præsteboligen kan præsten tilkoble private PC'ere over internetforbindelsen mod en egenbetaling på 500 kr. om året. Beløbet fradrages i lønnen.

5.2 Godtgørelser m.v.

5.2.1 Flyttegodtgørelse

Flyttegodtgørelse til præster og provster ydes efter en generel aftale for statens og folkekirkens ansatte, som senest er indgået den 26. november 2004 mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer. Reglerne findes i Finansministeriets cirkulære af 20. december 2004 om aftale om flyttegodtgørelse.

Formålet med aftalen er at godtgøre merudgifter ved forflyttelse. Flyttegodtgørelse udbetales derfor kun mod dokumentation. Dette gælder dog ikke for så vidt angår den supplerende godtgørelse. Aftalen gælder også visse flytninger, hvor der ikke foreligger forflyttelse, f.eks. førstegangsansættelse, hvis medarbejderen flytter ind i en anvist tjenestebolig og midlertidige fraflytninger pga. istandsættelse.

Der skelnes imellem uansøgt og ansøgt forflyttelse, og i sidste tilfælde mellem om forflyttelsen sker i eller uden forbindelse med forfremmelse.

Flytteudgifter refunderes med 100 pct. ved uansøgt forflyttelse. Ved ansøgt forflyttelse refunderes flytteudgifter ligeledes med 100 pct., hvis der tale om forfremmelse, mens refusion alene sker med 80 pct., hvis der ikke er tale om forfremmelse.

Der ydes tillige supplerende godtgørelse ved uansøgt forflyttelse samt ansøgt forflyttelse i forbindelse med forfremmelse. Satserne for supplerende flyttegodtgørelse reguleres hvert år pr. 1. januar på grundlag af den årlige procentvise ændring af nettoprisindekset for september måned. Regulering er senest sket pr. 1. januar 2005 i henhold til Finansministeriets cirkulære af 26. januar 2005 om regulering af satser for supplerende flyttegodtgørelse pr. 1. januar 2005. Satserne fremgår af bilagsmaterialet.

Ved fraflytning af tjenestebolig i forbindelse med pensionering udbetales en éngangsgodtgørelse svarende til 100 pct. af det fastsatte årlige boligbidrag.

5.2.2 Kontorholdsgodtgørelse

Reglerne om godtgørelse for kontorhold findes i en aftale af 24. april 1991 mellem Kirkeministeriet og Den danske Præsteforening om ydelse af godtgørelse til præster, der ikke bor i tjenestebolig samt den fra Kirkeministeriet udsendte skrivelse herom af 3. maj 1991.

Den indgåede aftale følger principperne i aftale af 16. oktober 1989 mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer om kontorholdsgodtgørelse (den såkaldte landbetjentordning), og aftalen trådte i kraft den 1. april 1989.

Aftalen omfatter en relativt lille gruppe af præster, der ikke bor i tjenestebolig. Til sognepræster, der bor i egen bolig, og som anvender boligen i deres arbejde, kan der ydes kontorholdsgodtgørelse. Godtgørelsen kan kun ydes, når boligen er beliggende i pastoratet eller i umiddelbar nærhed af dette.

Der kan tillige ydes godtgørelse til tjenestemandsansatte præster, der bor i egen bolig, og som er ansat i en specialpræstestilling, der har karakter af distriktsansættelse, når den pågældende udfører tjeneste fra bopælen, og det er nødvendigt for den pågældende at udføre kontorarbejde og lignende på bopælen.

Godtgørelsen ydes efter to satser, jf. bilag 1. Regulering af kontorholdsgodtgørelsen sker årligt pr. 1. april, senest i henhold til Finansministeriets cirkulære af 18. maj 2005 om regulering af satser for kontorholdsgodtgørelse.

Aftalen er opsagt pr. 1. april 2006.

5.2.3 Kørselsgodtgørelse

Kørselsgodtgørelse til præster ydes efter en aftale, som er indgået den 18. april 1985 mellem Kirkeministeriet og Den danske Præsteforening. Reglerne findes i Kirkeministeriets cirkulære af 1. maj 1985 om befordringsgodtgørelse til sognepræster.

Til alle præsteembeder ydes kørselsgodtgørelse. Den enkelte præst kan vælge imellem to former for kørselsgodtgørelser:

- Fast befordringsgodtgørelse. Godtgørelsen er afhængig af sogne-størrelse, antal kirker, antal præster og antallet af indbyggere.
- Kilometergodtgørelse. Godtgørelsen ydes efter reglerne i den generelle aftale mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer om tjenesterejser.

Fast befordringsgodtgørelse

Til sognepræster, der ikke benytter eget befordringsmiddel til tjenstlig kørsel, ydes en fast befordringsgodtgørelse.

Den faste godtgørelse ydes efter forskellige satser fastsat ud fra sognets udstrækning, antallet af kirker, antallet af præster og antallet af indbyggere.

Præster, der er pålagt bistandsforpligtelser eller er ansat i andet sogn, ydes særskilt godtgørelse efter regning. Institutionspræster, der er ansat i et sogn, får beregnet fast godtgørelse, som var de ansat fuldt ud i sognet.

For rådighedskørsel samt begravelseshandlinger udenfor tjenestestedskommunen ydes særskilt godtgørelse efter regning.

Fast befordringsgodtgørelse er skattepligtig A-indkomst.

Kilometergodtgørelse

Reglerne om kilometergodtgørelse er fastlagt i aftale af mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer, jf. Finansministeriets cirkulære af 30. juni 2000 om tjenesterejseaftalen.

Satserne for kilometergodtgørelse reguleres hvert år pr. 1. januar, senest ved Finansministeriets cirkulære af 21. december 2004 om satsregulering pr. 1. januar 2005 for tjenesterejser.

Sognepræster, der ønsker det, er bemyndiget til at benytte eget befordringsmiddel til tjenstlig kørsel i pastoratet og under tjeneste i øvrigt. Ved tjenstlige rejser over længere afstande skal dog benyttes offentlige transportmidler, hvis muligt. Kilometergodtgørelsen beregnes på grundlag af månedlige opgørelser over tjenstlig kørsel udarbejdet af præsten. Opgørelsen skal godkendes af provsten.

I bilag 1 fremgår detaljerede oplysninger om kilometergodtgørelse for sognepræster uden bopælspligt, satser for kilometergodtgørelse samt beskatningsregler.

5.2.4 Studieorlov

Der har i hele perioden været givet et antal orlovere til præster til studieformål. Antallet af orlovere har fra år til år været aftalt mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening i henhold til tjenestemandsløvens § 45, stk. 2, som en aftale om fordeling af en del af de til rådighed værende lokallønsmidler. For yderligere beskrivelse af ordningen, se bilag 1.

Der er i perioden 1997 - 2005 anvendt lokallønsmidler til engangsvederlag i forbindelse med studieorlov i et omfang svarende til ca. 19 præsteårsværk eller ca. 1 pct. af lønsummen. Ikke alle lokallønsmidler anvendes til studieorlov.

I den periode, hvor sognepræsten har orlov, figurerer vedkommende fortsat i lønsystemet med deres hidtidige beskæftigelsesgrad. Vedkommende fratrædes ikke, men får i stedet tilknyttet en fraværskode, der stopper lønnen i perioden.

Når lokallønsmidler anvendes til at finansiere tjenestefrihed i form af studieorlov, bliver det gennemsnitlige lønniveau mindre, end hvis midlerne var uddelt som tillæg.

Dette kan illustreres med følgende eksempel som viser hvordan lønniveauerne registreres i Forhandlingsdatabasen:

Medarbejderne på arbejdsplads A tjener i gennemsnit 450.000 kr. om året.
Medarbejderne tildes derudover et tillæg på 10.000 kr. fra lokallønspuljen.
Det gennemsnitlige lønniveau er altså:

460.000 kr. pr. årsværk på arbejdsplads A

På arbejdsplads B tjener medarbejderne ligeledes 450.000 kr.

I stedet for et tillæg får medarbejderne på arbejdsplads B et engangsvederlag fra lokallønspuljen under ulønnet uddannelsesorlov. I orlovsperioden finansierer de frigjorte lønmidler en vikar.

Det gennemsnitlige lønniveau er altså:

450.000 kr. pr. årsværk på arbejdsplads B

(Medarbejderne er fortsat registreret som fuldtidsansatte, trods orlov)*

*) Note: Hvis lokallønsmidlerne skal registreres som et element, der medvirker til at øge det gennemsnitlige lønniveau skal præster på studieorlov bibeholde den hidtidige løn med en lavere ansættelsesgrad.

Der er foretaget en konkret beregning med udgangspunkt i 2003.

Der var i alt 78 personer, som fik bevilget studieorlov. Orloven er beregnet til 102.133 kr. pr. orlov, som er et gennemsnit af uddelte midler i 2002 og 2003. Det giver i alt 7.966.374 kr. i 2003 til studieorlov.

Dette beløb er fordelt på antal præster ansat i 2003, herunder provster. Ifølge forhandlingsdatabasen var det samlede årsværk 1.840. Studieorloven pr. årsværk i 2003 er således 4.329,55 kr.

I 2002 fik 74 personer tildelt studieorlov og i 2003 fik 78 personer tildelt studieorlov. Studieorlovsåret løb tidligere forskudt i forhold kalenderåret, altså f.eks. medio 2002 til medio 2003.

Den særlige anvendelse af lokallønsmidler til studieorlovsformål på præsternes område inspirerer til og giver mulighed for en form for kompetenceudvikling, der kommer såvel folkekirken som den enkelte præst til gode efterfølgende. Ordningen er unik for præster, da der så vidt vides ikke er andre lønmodtagergrupper, der har givet afkald på lønforhøjelser til fordel for muligheden for studieorlov.

Den reelle merudgift af studieorlovsordningen begrænser sig til anslået 3/4 af lokallønspuljebelastningen, da tjenestefriheden bliver dækket af lavere lønnede vikarer.

5.2.5 Tjenestedragt

Reglerne om tjenestedragt til præster følger af Kirkeministeriets cirkulære af 25. juni 1996 om tjenestedragt for folkekirkens præster

Tjenestedragten stilles vederlagsfrit til rådighed af arbejdsgiver og overgår til præsten efter brugsterminens udløb (8 år).

Præsten er forpligtet på vedligeholdelse af tjenestedragten. I de første 8 år, hvor præstekjolen tilhører folkekirken, er den forsikringsmæssigt dækket ind via folkekirkens selvforsikringsordning. Herefter kan præsten selv vælge at forsikre tjenestedragten.

En typisk præstekjole koster 13.000-14.000 kr. inkl. tilbehør (præstekrave, poignetter og kravenål) ekskl. moms.

Bilag

Bilag 1: Yderligere om ordningerne for præster

Bilag 2: Skematisk oversigt over personalegoder

Bilag 3: Datagrundlag (årsværk, gns.løn og lønindeks)

Bilag 4: Anvendte kriterier (lønstatistik)

Bilag 5: Oversigt over regler, aftaler m.v.

Bilag 6: Sammenligning af konkrete boliger

Bilag 7: Oplysninger om tjenesteboliger fordelt på stifter

Bilag 8: Oplysninger om den enkelte tjenestebolig fordelt på stifter

Bilag 1: Yderligere om ordningerne for præster

Tjenestebolig

Der er som hovedregel knyttet tjenestebolig til sognepræsteembederne, hvilket medfører pligt for den pågældende præst til at bebo tjenesteboligen i embedsperioden. Ved afsked skal der ske fraflytning.

Reglerne om fastsættelsen af boligbidragets størrelse følger de generelle regler i Finansministeriets cirkulære af 16. marts 1989 om tjeneste- og lejeboliger, som ændret ved cirkulære af 22/12-99 og cirkulære af 27/2-04.

Boligbidraget fastsættes ved vurdering. Vurderingen foretages af et særligt nævn, som skal tage hensyn til lejeniveauet for tilsvarende boliger på det private boligmarked det pågældende sted.

I vurderingen fradrages 30 pct. på grund af pligten til at bebo boligen i embedsperioden og fraflytte den ved afsked. Herudover er der lagt et loft over boligbidragets størrelse, idet dette højst kan udgøre 15 pct. af præstens skalaløn.

Betaling for beboelse af tjenesteboligen sker ved indeholdelse af boligbidrag månedvis forud i lønnen. Præsten skal ikke betale særskilt for renovation, fællesantenneanlæg, hybridnet og lignende, som anses for indeholdt i boligbidraget.

Vedligeholdelse af tjenesteboligen påhviler menighedsrådet. Forpligtelsen omfatter eksempelvis maling af vægge og træværk, reparation og udskiftning af hårde hvidevarer og sanitet, som er påkrævet på grund af slid og ælde. Præsten skal således ikke selv afholde udgifter hertil.

Præsten skal behandle boligen forsvarligt og skal holde boligen og dens udstyr i ordentlig stand. Præsten skal selv sørge for møblering og rengøring af boligen, dog ikke for så vidt angår de tjenstlige lokaler. Boligens tjenstlige lokaler omfatter kontor med eventuelt særligt venteværelse og toilet samt konfirmandstue med entré, garderobe, toiletter, depot og evt. køkken. Forpligtelserne vedrørende de tjenstlige lokaler påhviler menighedsrådet. Således skal menighedsrådet forsyne lokalerne med passende inventar og renholde disse. Ligeledes afholder menighedsrådet udgifterne til opvarmning og belysning af de tjenstlige lokaler.

Brugsretten til boligens tjenstlige lokaler tilkommer i hovedreglen sognepræsten og i vikarperioder tillige vikaren. Konfirmandlokale/mødelokale i forbindelse med præsteboligen, der inklusive særskilt

entré, garderobe, toiletter, depot og eventuelt tekøkken overstiger 95 m², er undergivet menighedsrådets rådighed med respekt for den konfirmandundervisning, der er henlagt til lokalerne.

Menighedsrådet har tillige forpligtelsen til renholdelse, snerydning og grusning af adgangsveje til de tjenstlige lokaler.

Præsten har ligeledes pligt til at vedligeholde have og gårdsplads. Menighedsrådet kan dog overtage visse forpligtelser vedrørende have og gårdsplads, såfremt arealerne er så store, at det ikke ved rimelighed kan forlanges, at præsten selv holder disse. Haveredskaber anskaffes af menighedsrådet og betales af kirkekassen.

Præsten må ikke uden menighedsrådets samtykke fremleje nogen del af boligen, ligesom præsten ikke uden stiftsøvrighedens samtykke må bruge boligen til andet end beboelse.

Præsten har ret til skriftligt at udtale sig overfor menighedsrådet forud for rådets beslutning om køb, salg eller bygningsarbejder, der ændrer boligens indretning eller udseende. Derimod kan præsten ikke deltage i forhandlinger og afstemninger i menighedsrådet om tjensteboligen.

Vand

Kirkeministeriets vejledning om præsters betaling for vand er udarbejdet på baggrund af en central aftale mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer af 26. november 2001 om fradrag i tjenestemænds løn for naturalydelse, hvori der som § 4 var indsat regler om betaling for vand. Bestemmelsen trådte i kraft indgik den 1. januar 2002.

Efter anmodning fra Den danske Præsteforening blev ikrafttrædelsen af nyordningen udsat med henblik på at Den Danske Præsteforening optog forhandling med Akademikernes Centralorganisation om indgåelse af en aftale om en eventuel kompensation.

Der blev herefter mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening indgået aftale om en forhøjelse af præstetillægget fra et grundbeløb på 2.400 kr. (1.10.1997-niveau) til 6.500 kr. (1.10.1997-niveau) årligt, inkl. regulering fra den seneste overenskomst, med virkning fra den 1. april 2003.

Den mellem Finansministeriet og tjenestemændenes centralorganisationer indgåede aftale om betaling for vand blev herefter sat i kraft for præster, der bor i tjenstebolig med virkning fra den 1. april 2003, hvorefter præsten skal betale for det private vandforbrug.

Retningslinierne for den praktiske administration af aftalen om betaling for vand er som følger:

A. Der er opsat vandmåler, der måler præstens private forbrug af vand

(Det vil typisk være tilfældet, hvis tjenesteboligen er et parcelhus, hvor konfirmandstue/mødelokaler ligger andetsteds. Men det kan også være tilfældet, selv om tjenesteboligen og konfirmandstue/mødelokaler ligger i samme bygningskompleks):

Præsten betaler efter det målte forbrug. Da der imidlertid heri kan indgå et vist tjenstligt vandforbrug, f.eks. i forbindelse med træffetid i boligen (gæstetoilet) eller mindre møder, der afholdes i boligen (kaffe, the, opvask), kan der – afhængig af de konkrete forhold på stedet - indgås en aftale mellem præsten og menighedsrådet om, at en vis procentdel af det målte forbrug betales af kirkekassen. Denne procentdel kan maksimalt udgøre 15 pct. af det målte forbrug. Aftalen skal godkendes af provstiudvalget. Aftalen kan genforhandles, når præsten/menighedsrådet ønsker det.

B. Der er opsat vandmåler, men det målte forbrug omfatter både præstens private forbrug af vand og vandforbruget i konfirmandstue/mødelokaler etc.

Der opsættes vandmåler til måling af præstens private vandforbrug, hvorefter retningslinierne ovenfor under A. følges.

Indtil da – eller hvis det ikke er teknisk muligt at udskille præstens private vandforbrug – indgås der en aftale mellem præsten og menighedsrådet ud fra de konkrete forhold på stedet (husstandens størrelse, omfanget af brugen af mødelokalerne etc.) om hvilken andel af forbruget der skal afholdes af henholdsvis præsten og kirkekassen. Den tjenstlige andel kan i dette tilfælde godt overstige 15 pct. Aftalen skal godkendes af provstiudvalget. Aftalen kan genforhandles, når præsten/menighedsrådet ønsker det.

C. Der er ikke opsat vandmåler. (Det vil meget sjældent være tilfældet)

Der opsættes vandmåler til måling af præstens private vandforbrug, hvorefter retningslinierne ovenfor under A. følges.

Indtil da regnes der med et årligt forbrug på 48 m³ pr. voksen (14 år og derover) og 24 m³ pr. barn (under 14 år), svarende til 4 henholdsvis 2 m³ pr. måned. Der regnes med hele måneder. Ændret opgørelse som følge af til- eller fraflytning eller det fyldte 14. år sker med virkning fra den 1. i den følgende måned.

D. Særligt om haver (havevanding).

Hvis der er have til tjenesteboligen, er præsten forpligtet til at vedligeholde den, og forbruget af vand til vanding af have hører under præstens private vandforbrug.

Hvis havearealet overstiger 1.000 m², betales forbruget af vand til havevanding af kirkekassen, og der opsættes måler til måling af vandforbruget til havevanding.

E. Almindelige bemærkninger.

Faste bidrag som f.eks. abonnement pr. vandmåler eller fast afgift pr. stikledning afholdes af kirkekassen. Det betyder, at alle faste bidrag, som f.eks. målerafgift, målerleje eller målerabonnement, skal afholdes af kirkekassen.

Det er alene de forbrugsafhængige omkostninger (herunder vandforbrugsafgift og vandafledningsafgift/ kloakafgift), der vedrører præstens betaling. Altså den samlede pris pr. m³ vand, hvoraf præsten f.eks. skal afholde 85 pct. efter kirkekassens bidrag på 15 pct.

Vandafgifter for de enkelte kommuner kan findes på kommunefakta.netborger.dk

Varme og el

Betaling for **opvarmning** kan ske på to forskellige måder:

1. Præsten kan vælge selv at betale for opvarmning og belysning af hele boligen og derefter modtage refusion af menighedsrådet vedrørende de tjenstlige lokaler. Menighedsrådets refusion sker på grundlag af en aftale mellem præsten og rådet, som skal godkendes af provstiudvalget.

Der aftales normalt en forholdsmæssig refusion af præstens dokumenterede udgifter på grundlag af de tjenstlige lokalers andel af det samlede boligareal. Herefter afleverer præsten den betalte olie-/gas- og elregning til menighedsrådets kasserer og modtager den aftalte procentdel i refusion. I disse tilfælde, hvor der foreligger udlæg efter regning, er refusionen skattefri.

Refunderes præsten derimod med et fastsat beløb pr. kvadratmeter tjenstligt areal, der er uafhængigt af præstens udgifter, skal menighedsrådet indeholde A-skat ved udbetaling af refusionen.

Præsten kan alternativt vælge at lade menighedsrådet sørge for opvarmning og belysning af boligen. I dette tilfælde skal præsten betale varme pr. nettokvadratmeter i den private del af boligen. Nettoarealet omfatter værelser, kamre, opvarmede badeværelser og spise- eller opholdskøkkener. Boligens tjenstlige areal medregnes ikke. Præstens opmåling skal

attesteres af menighedsrådet og sendes til stiftsøvrigheden. Præsten kan maksimalt betale for 160 m². Kvadratmeterprisen bekendtgøres af Finansministeriet og reguleres årligt 1. april. Pr. 1. april 2005 udgør varmebidraget således 148 kr. pr. m². Varmebidraget indeholdes i lønnen hver måned.

Hvis der betales særskilt for gas- eller elvandvarmer, foretages der et fradrag på 35 pct. i varmebetalingen.

Står menighedsrådet for opvarmningen og præstens betaling trækkes i lønnen, skal præsten betale for **elforbrug** på grundlag af egentlige beboelsesværelser. Disse omfatter opholdsrum, værelser og spise- eller opholdskøkkener. Derimod skal der ikke betales for entre, badeværelser og køkken, der ikke kan rumme en spiseplads. De tjenstlige lokaler holdes stadig udenfor beregningen. Den årlige el-udgift andrager herefter:

1 - 3 værelser	1800 kWh (kilowatttime)
4 - 5 værelser	2700 kWh
6 værelser og derover	3600 kWh
El-komfur	1000 kWh
El-varmer	4000 kWh

Forbrug af gas til eksempelvis gaskomfur betales efter antallet af personer tilhørende præstens husstand således:

	ekskl. gasvandvarmer	inkl. gasvandvarmer
1 - 3 personer	280 m ³	1480 m ³
4 - 5 personer	430 m ³	1780 m ³
6 personer og derover	520 m ³	2220 m ³

Præsten kan således under denne ordning maksimalt betale for 4600 (8600) kilowatt timer årligt.

Ifølge Kirkeministeriets hidtidige praksis kan en præst, der har valgt at lade menighedsrådet stå for opvarmning af boligen mod at blive trukket i lønnen, kun overgå til selv at varme op og modtage refusion vedrørende de tjenstlige lokaler, såfremt præsten kan dokumentere at egenbetalingen af el og varme overstiger de faktiske udgifter.

Telefoni og internet

Såfremt der ikke findes særskilt kontor i kirken med telefon, eller præsten kun i væsentlig begrænset omfang har adgang til et sådant, får sognepræster stillet tjenestestedstelefon til rådighed i boligen, såkaldt fri telefon. Menighedsrådet afholder samtlige abonnements- og samtaleud-

gifter, dog således at præsten selv betaler 99 kr. kvartalsvis bagud (396 kr. årligt). Endvidere betaler præsten selv private udlandssamtaler, vækning, telegram m.v.

Findes der kontor med telefon i kirken, sognegården eller lignende ydes telefongodtgørelse for abonnementsudgifterne samt 45 kr. pr. kvartal for boligtelefon.

Beskatning af præsters fri telefon og telefongodtgørelse

Indtil 31. december 2001 blev fri telefon beskattet som A-indkomst, dvs. der blev indeholdt A-skat, AM- og SP-bidrag fra arbejdsgivers side i lønne. Værdien af fri telefon blev samtidig medregnet i den skattepligtige indkomst.

Efter 1. januar 2002 beskattes fri telefon som B-indkomst til en skattemæssigt fastsat værdi, der for tiden er 3.000 kr. årligt. I beskatningsgrundlaget kan dog fratrækkes et evt. egetbidrag. Præsten beskattes således af 3.000 kr. - 396 kr. = 2.604 kr. årligt. Afholder præsten selv telefonudgifter ud over 396 kr. årligt, eksempelvis til private udlandssamtaler eller til privat telefon, herunder mobiltelefon, kan den skattepligtige indkomst reduceres med et tilsvarende beløb på selvangivelsen. Værdien af fri telefon minus egetbidrag indberettes til Skat fra lønsystemet.

Telefongodtgørelse er A-indkomst og beskattes som sådan.

Flyttegodtgørelse

Uansøgt forflyttelse

Ved uansøgt forflyttelse forstås forflyttelse, der skyldes at præsten beordres til at skifte tjenestested.

Ved uansøgt forflyttelse dækkes bl.a. udgifterne ved bohavets flytning med 100 pct. Det er en forudsætning, at præsten har indhentet 3 tilbud fra flyttefirmaer og får disse godkendt af stiftet. Endvidere dækkes rimelige udgifter til autoriseret nedtagning og opsætning af lys og sædvanlige husholdningsmaskiner. Der udbetales desuden en supplerende flyttegodtgørelse, hvis størrelse afhænger af medarbejderens ægteskabelige status.

Ansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse

Ved ansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse forstås at en medarbejder efter ansøgning skifter tjenestested, uden at der er tale om advancement eller beordret skift af tjenestested i øvrigt.

Ved ansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse godtgøres udgifterne ved bohavets flytning med 80 pct. Dette gælder også ved flytning til anvist tjenestebolig ved første embede. For at få godtgørelse er det en forudsætning, at præsten har indhentet tilbud fra 3 flyttefirmaer. Tilbudene skal godkendes af det stift, der flyttes til. Udgifterne til leje af transportmidler kan ligeledes efter aftale med stiftet refunderes, såfremt medarbejderen selv foretager flytningen. Desuden dækkes rimelige udgifter til autoriseret nedtagning og opsætning af lys og sædvanlige husholdningsmaskiner.

Der kan helt eller delvist bortses fra de fradrag på 20 pct., der sker ved udbetaling af flyttegodtgørelsen, hvis ansættelsesmyndigheden af mobilitetsfremmende hensyn skønner det nødvendigt.

Der kan ikke udbetales supplerende flyttegodtgørelse i forbindelse med ansøgt forflyttelse uden forbindelse med forfremmelse.

Ansøgt forflyttelse i forbindelse med forfremmelse

Ved ansøgt forflyttelse i forbindelse med forfremmelse forstås forflyttelse, der skyldes, at præsten efter ansøgning skifter tjenestested i forbindelse med ansættelse i en stilling, der må betragtes som et avancement.

Dette vil for tjenestemænd aflønnet efter lønrammesystemet være ved tilfældet ved ansættelse i en højere lønramme, herunder et lønrammeforløb på et højere niveau, eller ved overgang til en stilling med anden benævnelse inden for samme lønramme/lønrammeforløb, når en sådan overgang anses som en naturlig oprykning.

Der udbetales flyttegodtgørelse efter samme regler som ved uansøgt forflyttelse, dog udbetales den supplerende godtgørelse efter en lavere sats. Den supplerende flyttegodtgørelse kan dog udbetales med samme sats som gælder ved uansøgt forflyttelse, hvis ansættelsesmyndigheden af mobilitetsfremmende hensyn skønner det nødvendigt.

Godtgørelse uden forflyttelse

Ved anvisning af ny tjenestebolig eller ved midlertidig fraflytning af tjenestebolig som følge af istandsættelse udbetales der flyttegodtgørelse efter reglerne for uansøgt forflyttelse, både ved ud- og indflytning.

Når tjenesteboligen fraflyttes i forbindelse med afsked med pension udbetales en godtgørelse svarende til 100 pct. af det fastsatte årlige boligbidrag.

Satser for supplerende flyttegodtgørelse pr. 1. januar 2005

Ved uansøgt forflyttelse

Giftede	Enlige
28.620 kr.	14.880 kr.

Ved ansøgt forflyttelse	
Giftede	Enlige
14.880 kr.	4.560 kr.

Beskatning

Flyttegodtgørelse, der ydes som refusion af udlæg efter regning, beskattes ikke. Der kan desuden foretages et skønsmæssigt fastsat skattemæssigt fradrag for ekstra udgifter på 3.000 - 6.000 kr. afhængig af bohavets og husstandens størrelse. Dette gælder dog ikke ved flytning til første embede.

Flyttegodtgørelse, der ydes som godtgørelser uden forflytning, beskattes. Udgifter ved fraflytning i forbindelse med pensionering er dog fradragsberettiget.

Supplerende flyttegodtgørelse er skattepligtig.

Det bemærkes, at der ikke ydes frihed i forbindelse med flytning.

Kontorholdsgodtgørelse

Aftalen om kontorholdsgodtgørelse afløser den hidtil gældende bestemmelse i § 49, stk. 2, i folkekirkens lønningslov af 1958, der indeholdt hjemmel til at yde huslejetilskud til præster i visse tilfælde.

Kontorholdsgodtgørelse ydes efter ansøgning.

Godtgørelsen ydes efter to satser.

Godtgørelsen til præster, der stiller kontor til rådighed med henblik på træffetid, udgør pr. 1. april 2005:

Rengøring	6.717,03 kr.
El-forbrug	2.505,57 kr.
Varme	2.512,25 kr.
Egne anskaffelser (møbler)	1.894,89 kr.
Vedligeholdelse	1.267,22 kr.
Boligdel	12.869,74 kr.
I alt	27.766,70 kr.
Afrundet (deleligt med 12)	27.768,00 kr.

Godtgørelsen til præster, der ikke har træffetid i egen bolig, men udfører tjeneste fra boligen, og hvor det er nødvendigt for den pågældende at udføre kontorarbejde o.l. på bopælen, udgør pr. 1. april 2005:

El-forbrug	842,03 kr.
Varme	1.256,14 kr.
Egne anskaffelser (møbler)	947,44 kr.
Vedligeholdelse	423,26 kr.
Boligdel	1.062,69 kr.
I alt	4.531,56 kr.
Afrundet (deleligt med 12)	4.536,00 kr.

Ifølge hidtidig praksis ydes kontorholdsgodtgørelse ikke til præster i egen bolig, der har fået dispensation for tjenesteboligpligten.

Kørselsgodtgørelse

Alle tjenstlige kørt kilometer skal dokumenteres. Opgørelsen skal godkendes af provsten, der samtidig frigiver oplysningerne til lønsystemet.

Som tjenstlig kørsel anerkendes: Kørsel til kirkelige handlinger, som præsten forestår til husbesøg, plejehjems- og sygehusgudstjenester, plejehjems- og sygehusbesøg.

Herudover er følgende blevet fremhævet som eksempler på tjenstlig kørsel:

- Kørsel til posthus
- Kørsel til menighedsrådsærinder
- Kørsel i forbindelse med udgivelse af kirkeblad
- Kørsel til sammenkomst (f.eks. begravelseskaffe) i forbindelse med kirkelig handling
- Kørsel i forbindelse med anskaffelse af præstekjole, når anskaffelse sker i embede
- Konventer, når de er anerkendt eller godkendt af biskop eller provst eller indeholder drøftelse af tjenstlige anliggender
- Ordination, såfremt der er indbydelse fra stiftet
- Lejre arrangeret for sognets indbyggere f.eks. ældrelejre og konfirmandlejre.

Som ikke tjenstlig kørsel kan nævnes:

- Landslejre for spejdere og FDF/FPF
- Møde for landsdækkende organisation
- Konventer omfattende en mindre kreds
- Private studiegrupper.

Sognepræster uden bopælspligt.

Kørselsgodtgørelsen dækker ikke kørsel fra hjemmet til arbejdspladsen (sognegrænsen). I stedet er der med de nuværende skatteregler mulighed for befordringsfradrag for kørsel over 24 km dagligt. De aktuelle satser fremgår nedenfor.

Satser for kilometergodtgørelse pr. 1. januar 2005

Indtil 20.000 km 3,10 kr. pr. km.

Udover 20.000 km 1,68 kr. pr. km.

For knallerter og cykler ydes der godtgørelse med 40 øre pr. km

Cykelgodtgørelsen kan ikke overstige 1.401 kr. pr. år.

Beskatningsregler for kilometergodtgørelse

1. Kørsel mellem præstebolig og »arbejdspladser«:

- a) Kørsel til og fra kirken og andre faste tjenestesteder, som for eksempel kirkegård, sygehus og plejehjem er skattepligtig, når der er kørt mere end 60 arbejdsdage til eller fra samme tjenestested indenfor de sidste 24 måneder.
- b) Tjenstlig kørsel i øvrigt er skattefri, med mindre stiftsøvrigheden konkret skønner, at præsten har kørt mere end 60 arbejdsdage til eller fra samme sted indenfor de sidste 24 måneder, eksempelvis til posthuset.

2. Kørsel mellem »arbejdspladser« er altid skattefri.

Rådighedskørsel (under begge ordninger) er skattefri, med mindre stiftsøvrigheden konkret skønner, at præsten har kørt mere end 60 arbejdsdage til eller fra samme arbejdssted indenfor de sidste 24 måneder. Dette kan f.eks. være tilfældet ved rådighedsturnus på hospitaler, plejehjem eller arresthus.

Særlig skatteregel vedrørende 60-dages reglen

Med hensyn til optællingen af de 60 dage indenfor de sidste 24 måneder gælder det, at når der er forløbet mindst 60 på hinanden følgende arbejdsdage, siden præsten sidst har været på et arbejdssted, nulstilles optællingen for det pågældende arbejdssted.

Friweekender, feriedage, sygedage med videre medregnes ikke, men afbryder heller ikke perioden.

Studieorlov

Muligheden for at give studieorlov til præster er en ordning, der eksisterer ved siden af de almindelige regler om tjenestefrihed til tjenestemænd i staten, folkekirken m.v.

Ordnningen er finansieret af lokallønsmidler og kan søges af sognepræster. Provster kan ikke for nuværende få orlov til studieorlov, da de er omfattet af cheflønspuljen og ikke kan få lokalløn.

Orlovens længde er typisk i 3 måneder, men kan aftales op til 6 måneder. Orloven gives som tjenestefrihed uden løn. I orlovsperioden udbetales et engangsvederlag finansieret af lokallønspulje, der udbetales i tre månedlige rater. Engangsvederlaget dækker præstens normale løn i perioden.

Ansøgning om studieorlov sker efter opslag i Den Danske Præsteforenings Blad. Orlov bevilliges i 3 til 6 måneder. Der optjenes ikke pensions- og lønanciennitet under denne orlov. Stillingen skal besættes af en vikar under orloven.

Som kriterier for tildelingen kan nævnes:

- ligelig fordeling på stifterne i forhold til fordelingen blandt de indgivne ansøgninger
- ligelig fordeling på køn i forhold til fordelingen blandt ansøgerne
- størst mulig bredde i studieemner og orlovsformål
- hensyntagen til, hvad der må kunne tænkes at komme kolleger og dermed også i videre forstand kirken til gode
- tjenestealder
- evt. foreliggende tilbud om medfinansiering (af f.eks. studierejse) fra andre kilder
- forhold af individuel/personlig art
- ansøgninger fra personer, der tidligere har fået tildelt studieorlov vil blive nedprioriteret

Under orloven bebor sognepræsten en eventuel tjenestebolig, som der betales bidrag til på normal vis. Øvrige bidragspligtige ydelser (vand, varme, el og telefoni/internet) betales ligeledes på normal vis under en studieorlov.

Tjenestedragt

Folkekirkens præster har pligt til at bære tjenestedragt ved gudstjenester og kirkelige handlinger. Med menighedsrådets samtykke kan der af biskoppen meddeles præster tilladelse til at undlade at bære tjenestedragt, når de er iført messeklæder. Tjenestedragtens udseende er fastlagt i aftalen mellem Kirkeministeriet og Den Danske Præsteforening.

Tjenestedragten med tilbehør stilles gratis til rådighed for præsten. Præster, der ønsker tjenestedragt, skal inden bestillingen rette henvendelse til stiftsøvrigheden, der efter at have undersøgt om betingelserne er opfyldt, udsteder en skriftlig tilladelse til anskaffelsen.

Leverandøren yder en 2-årig garanti omfattende vederlagsfri afhjælpning af eventuelle fejl og mangler.

Præsten er forpligtet til på egen bekostning at vedligeholde tjenestedragten. I de første 8 år, hvor præstekjolen tilhører folkekirken, er den forsikringsmæssigt dækket ind via folkekirkens selvforsikringsordning. Præsten bærer dog risikoen for hændelige skader. Efter udløbet af de 8 år skal præsten selv forsikre tjenestedragten.

Brugsterminen er 8 år. For tjenestedragter til præster på Færøerne er brugsterminen 7 år og for døvepræster og præster for hørehæmmede er den 6 år. For præster, der er førstegangsansat efter den 1. juli 1996, er brugsterminen for de 2 første tjenestedragter 16 år, således at den anden dragt kan stilles til rådighed efter en ansættelsesperiode på mindst 4 år.

Tjenestefrihedsperioder uden løn medregnes ikke i brugsterminen.

Tjenestedragten tilhører Folkekirken, indtil brugsterminen er udløbet.

Bilag 2: Oversigt over personalegoder

Skematisk oversigt over personalegoder, der ikke indkomstbeskattes til markedsværdi. Tabel B1. Oversigt over personalegoder, der ikke indkomstbeskattes til markedsværdi (anvendt forkortelse: LL = Ligningsloven).

Type	Bemærkninger	Hjemmelsgrundlag	Indført
Arbejdsdrag/arbejdsuniform			
	<p>1. Skattefrit, hvis der er "tale om arbejdstøj, der er passende for det pågældende arbejde" – f.eks. kitler til sygehus- og butikspersonale, sikkerhedsbeklædning og tøj til arbejde, der medfører tilsmudsning eller betydeligt slid på tøjet.</p> <p>2. Hvis arbejdsgiveren stiller "almindeligt" tøj til rådighed til brug i arbejdstiden (med arbejdsgiverens logo m.v.), skal medarbejderen beskattes af et skønnet beløb for den besparelse, der opnås ved ikke at skulle anvende privat beklædning. Sådanne tøjjudgifter er omfattet af bagatelgrænsen i LL § 16, stk. 3, 3. pkt.</p>	<p>1. Praksis.</p> <p>2. Praksis samt LL § 16, stk. 3, 3. pkt.</p>	<p>1. Se note.</p> <p>2. TfS 1988.408 Lsr og lov nr. 437 af 10. juni 1997.</p>
Avis			
	<p>1. Skattefri hvis tilgængelig på arbejdspladsen.</p> <p>2. Leveret på privatadressen, men ydet af hensyn til arbejdet og værdien under grundbeløbet på 3.000 kr. (4.900 i 2004)</p>	<p>1. Praksis</p> <p>2. LL § 16, stk. 3, 3. pkt.</p>	<p>1. Se note.</p> <p>2. Lov nr. 437 af 10. juni 1997</p>
Befordring			
Bil, egnet til privat benyttelse	Skematisk værdiansættelse af rådigheden, der tilstræber at ramme markedsværdien. Den skematiske beregning kan dog både medføre, at den skattemæssige værdi bliver højere eller lavere end markedsværdien.	LL § 16, stk. 4.	Lov nr. 483 af 30. juni 1993

	Indberetningspligt.		
Bil, specialkøretøj	Privat kørsel i tilknytning til erhvervmæssig kørsel beskattes kun, hvis der køres mere end 1.000 km privat pr. år. Privat kørsel i øvrigt beskattes af en skønsmæssigt ansat værdi med grundlag i markedsværdien af leje af det pågældende køretøj. Ikke indberetningspligt.	LL § 16, stk. 3 i kombination med administrativt fastsat værdiansættelse.	Se note.
Betalt befordring med offentlige el. private transportmidler	Beskatningen består i eliminering af det ligningsmæssige befodringsfradrag for kørsel mellem hjem og arbejdsplads efter LL § 9 C. Yderligere beskatning kun hvis f.eks. et frikort til HT/DSB benyttes i væsentligt omfang til anden privat befordring. Privat brug dog omfattet af bagatelgrænsen i LL § 16, stk. 3, 3. pkt. (Gælder også flybilletter, jf. TfS 1993.55 LR). Indberetningspligt om frikort til offentlig befordring.	LL § 9 C, stk. 7.	Lov nr. 482 af 30. juni 1993.
Bolig			
Helårsbolig, direktører og andre ansatte med væsentlig indflydelse på egen aflønningsform	Særlig kombination af skematisk værdiansættelse med tillæg af bestemte beløb vedrørende ejendommen. Denne regel medfører, at den skattemæssige værdi typisk som minimum vil svare til markedsværdien. Indberetningspligt.	LL § 16, stk. 9.	Lov nr. 459 af 31. maj 2000.
Helårsbolig, andre ansatte	De af Ligningsrådet fastsatte værdier vil typisk ligge i underkanten af markedsværdien. LL § 16, stk. 7 og stk. 8, indebærer blot en evt. yderligere reduktion af den skematisk fastsatte værdi, hvor der er beboelses- og fraflytningspligt eller blot fraflytningspligt. (Hhv. tjeneste- og lejebolig). Kun indberetningspligt, hvis boligens bruger betaler en leje, der ligger under de af Ligningsrådet fastsatte skematisk værdier.	LL § 16, stk. 7 og stk. 8, i kombination med årlig skematisk værdifastsættelse af Ligningsrådet.	LL § 16, stk. 7 og stk. 8, indsat ved lov nr. 216 af 29. marts 1995. Praksis vedrørende Ligningsrådets fastsættelse af skematisk værdier (som tidligere blev foretaget af Finansministeriet) har været gældende

			i i hvert fald 40 år.
Gaver			
I form af naturalier i anledning af jul eller nytår.	Skattefrit hvis markedsværdien ikke overstiger 500 kr.	Praksis	Se note.
I anledning af ansattes jubilæum eller arbejdsophør eller arbejdsgiverens jubilæum.	De første 8.000 kr. er skattefrie.	LL § 7 U.	Lov nr. 955 af 20. december 1999. (Loven afløser tidligere gældende mere begunstigende regler).
Kost og logi			
Både kost og logi eller blot kost for visse erhvervsgrupper.	Ligningsrådet fastsætter årligt skematiske værdier. Muligvis underkantsskøn.	Praksis	Har været gældende længe (før fastsat af Finansministeriet).
Kost på et midlertidigt arbejdssted.	Skattefrit.	LL § 16, stk. 11.	Lov nr. 955 af 20. december 1999.
Kantinetilskud.	Skattefrit, hvis tilskuddet ikke er betydeligt.	Praksis	Se note.
Kaffe/te uden for et egentligt hovedmåltid.	Skattefrit (velfærdsforanstaltning af bagatelagtig karakter).	Praksis	Se note.
Frugt på arbejdspladsen, ikke-individualiserbar.	Skattefrit (velfærdsforanstaltning af bagatelagtig karakter).	Praksis	Se note.
Cigaretter, ikke-individualiserbar.	Skattefrit (velfærdsforanstaltning af bagatelagtig karakter).	Praksis	Se note.
Pc i privatboligen til brug ved arbejdet			
	Skattefrit. Omfatter også engangsudgiften til etablering af en højhastigheds- eller bredbåndsadgang. Efter LL § 16, stk. 12, 6.-8. pkt., bortfalder skattefriheden dog, hvis arbejdstageren har kompenseret arbejdsgiveren for at få stillet pc til rådighed. I så fald beskattes ar-	LL § 16, stk. 12.	Skattefriheden indført ved lov nr. 437 af 10. juni 1997. Værnsreglen indført ved lov nr. 1301 af 20.

	<p>bejdstageren med 50 pct. af udstyrets nyværdi hvert år (værnsreglen). Efter LL § 16, stk. 12, 3.-5. pkt., kan arbejdstageren få et ligningsmæssigt fradrag, hvis han højst betaler arbejdsgiveren 75 pct. af udgifterne ved at få stillet pc til rådighed.</p> <p>Pligt til indberetning om ordninger i strid med værnsreglen. For så vidt angår reglerne om ligningsmæssigt fradrag pligt til indberetning af fradragsberettiget beløb.</p>		<p>december 2000.</p> <p>Reglerne om ligningsmæssigt fradrag indført ved lov nr. 263 af 8. maj 2002.</p>
Rejser			
	Forretnings- og studierejser med et ubetydeligt/mindre turistmæssigt islæt beskattes ikke. Der skal ske beskatning af rejser med et væsentligt turistmæssigt islæt. Værdiansættelsen kan være vanskelig.	Praksis.	Se note.
Tele- og datakommunikation			
Telefoni- og datakommunikation.	<p>Ligningsrådet har gennem en årrække fastsat et standardbeløb for den årlige værdi til arbejdsgiverens udgift, dog højst 3.000 kr. Der er ydermere adgang til at fratække husstandens øvrige private telefoni- og datakommunikationsudgifter i det skattepligtige beløb.</p> <p>Krydsindberetningspligt.</p>	LL § 16, stk. 3, og praksis i form af Ligningsrådets årlige værdiansættelse af værdien af privat telefoni- og datakommunikation.	Der har i praksis været opereret med Ligningsrådets fastsættelse af et standardbeløb for den private værdi af telefoni- og datakommunikation igennem en årrække. Denne praksis er i lov nr. 483 af 30. juni 1993 forudsat videreført uændret.
Datakommunikation med adgang til arbejdsstedets netværk.	Skattefrit. Skattefriheden omfatter også telefoni gennem dataforbindelsen, der har adgang til arbejdsstedets netværk.	LL § 16, stk. 13.	Lov nr. 263 af 8. maj 2002.
Uddannelse og kurser			
	Skattefrit – uanset om der er tale om en grund-, videre- eller efteruddannelse. Skattefriheden omfatter dog ikke uddannelse og kurser, der udelukkende har privat karakter for modtageren. Skattefriheden	LL § 31.	Lov nr. 955 af 20. december 1999.

	omfatter bl.a. lønmodtagere, konsulenter, revisorer m.v., medlemmer af bestyrelser, udvalg og andre kollegiale organer, personer, der modtager uddannelsesydelser fra A-kasse og fagforening m.v. Tidligere, men nu afskedigede medarbejdere, er også omfattet af skattefrihedsbestemmelsen, når aftalen om ydelser til dækning af uddannelsesudgifter er indgået ved ophøret af ansættelsesforholdet.		
Øvrigt – goder, der i overvejende grad er ydet af hensyn til den ansattes arbejde, indtil et årligt reguleret beløb på 3.000 kr. (bagatelgrænsen)			
	Skattefrit, hvis grænsen ikke overskrides (5.000 kr. i 2005). Hvis grænsen overskrides, beskattes hele beløbet. Grundbeløbet omfatter alle goder omfattet af bestemmelsen fra alle arbejdsgivere.	LL § 16, stk. 3, 3. pkt.	Lov nr. 437 af 10. juni 1997.

Bilag 3: Lønstatistik (lønindeks, årsværk og gns.løn)

Tabel 6: Gns.løn indekseret (provster og sammenligningsgrundlag)

Gennemsnitsløn (1997=100)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Provster og domprovster	100	104	106	106	110	113	116	121	121
Kontorchefer	100	98	101	107	112	115	120	123	128

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kvrt. 1997 – 2005.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde.

Tabel 7: Gns.løn indekseret (præster og sammenligningsgrundlag)

Gennemsnitsløn (1998=100)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Præster	97	100	103	104	109	113	116	119	124
ACOK generelt	96	100	103	106	111	114	117	121	125
ACOK generelt, Ny løn		100	105	109	115	120	124	128	134
Magistre/djøf	97	100	103	105	110	113	116	120	124
Magistre/djøf, Ny løn		100	107	112	119	124	128	133	139

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kvrt. 1997 – 2005.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde.

Tabel 8: Gns.løn indekseret, ekskl. pensionsbidrag (provster og sammenligningsgrundlag)

Gennemsnitsløn (1997=100)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Provster og domprovster	100	104	106	106	110	113	116	120	120
Kontorchefer	100	105	109	110	118	124	129	132	137

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kvrt. 1997 – 2005 og egne beregninger.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde og ekskl. pensionsbidrag.

Tabel 9: Gns.løn indekseret, ekskl. pensionsbidrag (præster og sammenligningsgrundlag)

Gennemsnitsløn (1998=100)	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Præster	97	100	103	104	109	113	116	118	124
ACOK generelt	96	100	103	105	110	113	117	120	124
ACOK generelt, Ny løn		100	105	108	114	119	123	127	132
Magistre/djøjf	97	100	103	104	109	112	115	118	122
Magistre/djøjf, Ny løn		100	107	111	118	123	128	132	137

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kvrt. 1997 – 2005 og egne beregninger.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde og ekskl. pensionsbidrag.

Tabel 10: Antal personer (årsværk)

Årsværk	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Provster og domprovster	116	114	112	113	116	116	115	115	114
Kontorchefer	584	578	596	596	601	614	599	589	577
Præster	1.672	1.693	1.698	1.713	1.727	1.722	1.725	1.712	1.709
ACOK generelt	21.911	22.938	23.942	24.723	25.113	25.900	25.714	26.471	26.965
ACOK generelt, Ny løn		4.184	8.855	11.846	14.353	16.599	17.919	19.601	21.042
Magistre/djøjf	12.541	12.785	13.191	13.564	13.840	14.198	14.108	14.529	14.870
Magistre/djøjf, Ny løn		2.113	4.648	6.236	7.773	8.912	9.597	10.556	11.484

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde.

Tabel 11: Gennemsnitsløn (i kr.)

Gennemsnitsløn	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Provster og domprovster	487.197	505.039	515.082	518.143	536.670	550.640	566.361	589.389	589.736
Kontorchefer	555.540	542.116	561.574	593.722	623.903	640.179	667.059	682.673	713.859
Præster	353.533	363.185	372.755	376.356	393.941	408.260	421.735	431.936	450.932
ACOK generelt	360.652	377.085	388.654	398.273	417.853	429.891	441.854	455.989	473.075
ACOK generelt, Ny løn		351.430	367.731	383.121	405.185	420.205	434.194	450.648	469.423
Magistre/djøjf	359.083	371.823	381.856	390.453	408.297	419.727	431.906	444.573	460.546
Magistre/djøjf, Ny løn		325.607	347.210	363.953	387.023	403.018	418.132	433.847	451.777

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kvrt. 1997 – 2005.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde.

Tabel 12: Gennemsnitsløn ekskl. pension (i kr.)

Gennemsnitsløn	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Provster og domprovster	428.293	444.173	453.411	455.702	472.085	483.218	497.182	513.429	514.340
Kontorchefer	457.637	479.302	497.799	504.903	538.084	569.009	591.172	604.728	628.180
Præster	311.888	320.451	329.836	333.077	348.509	361.379	372.196	379.575	398.580
ACOK	315.450	328.903	339.106	344.315	361.591	371.714	383.737	393.047	407.991
ACOK, ny løn		305.962	320.376	330.900	350.306	363.046	376.835	388.564	404.900
Magistre/djøj	314.602	324.829	333.694	338.218	353.735	363.355	375.115	383.845	397.799
Magistre/djøj, ny løn		284.315	303.215	315.183	335.135	348.709	362.872	374.778	390.300

Kilde: Forhandlingsdatabasen 2. kv. 1997 – 2005 og egne beregninger.

Lønbegreb: Samlet løn ekskl. over-/merarbejde og ekskl. pensionsbidrag.

Bilag 4: Anvendte kriterier (kapitel 3 og 4)

Analysen dækker 2. kvartal i perioden 1997 til 2005 på baggrund af Forhandlingsdatabasen.

Lønbegrebet er samlet løn ekskl. over-/merarbejdsbetaling. Tjenestemandspension medregnes først fra 2001 i Forhandlingsdatabasen. I perioden 1997 – 2000 er tjenestemandspension tillagt på baggrund af egne beregninger (svarende til 15 pct. af lønrammelønnen).

Provster og domprovster

Provster og domprovster er defineret ved personalekategorien (PKAT): 0254 samt stillingskoderne (STIKO): 41740, 46462 og 46463.

Sammenligningsgrundlag

Kontorchefer defineret ved:

Forhandlingsfællesskab 03, 13, 17, 30 samt STIKO: 02336, 14336 og 43935.

Åremålstillæg, pension heraf samt evt. fratrædelsesbeløb indgår ikke i opgørelsen af lønniveau og lønudvikling for kontorcheferne (Fælleslønkode ≠ 41301, 41303, 59904).

Præster

Præster er defineret ved PKAT: 0254 og 0654 samt STIKO: 47411, 47412 og 47413.

Sammenligningsgrundlag

ACOK

Akademikere ansat efter AC-fællesoverenskomsten* ekskl. chefer og ph.d.-studerende (Forhandlingsfællesskab 30).

ACOK, ny løn

Akademikere på nyt lønsystem ansat efter AC-fællesoverenskomsten* ekskl. chefer og ph.d.-studerende. Forhandlingsfællesskab 30; Lønssystemsmarkering: 3,4,5,6 eller 7.

Magistre/djøjf

Magistre er defineret ved PKAT 0049, klasse 03, 51 eller 56. Djøjf'ere er defineret ved PKAT 0046, klasse 05, 51 eller 55.

Magistre/djøjf, ny løn

Magistre er defineret ved PKAT 0049, klasse 51 eller 56. Djøjf'ere er defineret ved PKAT 0046, klasse 51 eller 55.

*) Følgende personalegrupper indgår i opgørelserne for ACOK og ACOK-ny løn:

0021 Kiropraktorer	0049 Magistre
0022 Civiløkonomer	0064 Dyrlæger
0023 Hjelpepræster	0069 Tandlæger
0028 Mejeriingeniører	0084 Farmaceuter
0038 Bibliotekarere	0085 Landinspektører
0039 Erhvervss.kandidater	0086 Agronomer
0043 Arkitekter	0089 Magistre Erhvervssk.
0044 Ingeniører	0108 Læger v/højere læreans.
0046 Jurister/økonomer	0655 Hjælpesærpræster

Bilag 5: Oversigt over regler, aftaler mv.

Kirkeministeriets cirkulære af 17. december 2003 om tjenestebolig for folkekirkens præster.

Kirkeministeriets vejledning af 5. februar 2003 om tjenestebolig for folkekirkens præster.

Finansministeriets cirkulære af 16. marts 1989 om tjeneste- og lejeboliger

Finansministeriets cirkulære af 22. december 1999 om ændring af cirkulære om tjeneste- og lejeboliger

Finansministeriets cirkulære af 27. februar 2004 om ændring af cirkulære om tjeneste- og lejeboliger

Finansministeriets cirkulære af 17. december 2003 om aftale om boligbidrag

Finansministeriets cirkulære af 29. marts 2005 om regulering af boligbidrag for tjeneste- og lejeboliger

Finansministeriets cirkulære 21. april 2004 om aftale om fradrag i tjenestemænds løn for naturalydelse.

Finansministeriets cirkulære af 15. april 2002 om ophævelse af aftale om telefongodtgørelse og tjenestestedstelefon.

Finansministeriets cirkulære af 20. december 2004 om aftale om flyttegodtgørelse

Finansministeriets cirkulære af 26. januar 2005 om regulering af satser for supplerende flyttegodtgørelse pr. 1. januar 2005

Kirkeministeriets skrivelse af 3. maj 1991 om aftale mellem Kirkeministeriet og Den danske Præsteforening om ydelse af godtgørelse til præster, der ikke bor i tjenestebolig

Finansministeriets cirkulære af 22. november 1989 om aftale om kontorholdsgodtgørelse

Finansministeriets cirkulære af 18. maj 2005 om regulering af satser for kontorholdsgodtgørelse

Kirkeministeriets cirkulære af 1. maj 1985 om befordringsgodtgørelse til sognepræster

Kirkeministeriets cirkulære af 22. november 1999 om regulering af satsene for fast befordringsgodtgørelse til sognepræster

Finansministeriets cirkulære af 30. juni 2000 om tjenesterejseaftalen

Finansministeriets cirkulære af 21. december 2004 om satsregulering pr. 1. januar 2005 for tjenesterejser

Kirkeministeriets cirkulære af 25. juni 1996 om tjenestedragt for folkekirkens præster.

Bilag 6: Sammenligning af konkrete boliger

Tjenestebolig	Annonceret bolig	Forskel
Københavns Stift		
Tryggevældevej 78, 2700 Brønshøj	Ågerupvej 39, 2700 Brønshøj	91 pct.
Flidsagervej 13, 2500 Valby	Danshøjvej 58, 2500 Valby	113 pct.
Helsingør Stift		
Æblehaven 20, 3400 Hillerød	Skansevej 40, 3400 Hillerød	170 pct.
Sophus Bauditz Vej 38, 2920 Charlottenl.	Skovagervej 6 A, 2920 Charlottenlund	348 pct.
Roskilde Stift		
Kirketorvet 14, 4760 Vordingborg	Boulevarden 11, 4760 Vordingborg	106 pct.
Sjællandsvej 5, 4200 Slagelse	Jyllandsvej 10, 4200 Slagelse	63 pct.
Sjællandsvej 5, 4200 Slagelse	Lollandsvej 4, 4200 Slagelse	-2 pct.
Lolland-Falster Stift		
Møllevej 35, 4872 Idestrup	Møllevej 12, 4872 Idestrup	72 pct.
Rosningevej 2A, 4953 Vesterborg	Gadevej 9, 4953 Vesterborg	112 pct.
Rosningevej 2A, 4953 Vesterborg	Gadesvej 10 4953 Vesterborg	73 pct.
Fyens Stift		
Fjordvej 66, 5330 Munkebo	Syvestjernen 14, 5330 Munkebo	209 pct.
Strandvej 84, 5700 Svendborg	Strandvej 34, 5700 Svendborg	103 pct.
Munkehatten 18, 5220 Odense SØ	Herluf Trolles Vej 349, 5220 Odense	85 pct.
Bogøvænget 11, 5500 Middelfart	Omøvænget 17, 5500 Middelfart	47 pct.
Aalborg Stift		
Indmarken 4, 7900 Nykøbing Mors	Overmarksvej 14, 7900 Nykøbing Mors	2 pct.
Tennisvej 10, 9900 Frederikshavn	Skovlund 14, 9900 Frederikshavn	53 pct.
Trollhætтанvej 3, 9800 Hjørring	Aldershøjvej 15, 9800 Hjørring	76 pct.
Viborg Stift		
Hedevænget 29, 8800 Viborg	Hedeskrænten 22, 8800 Viborg	57 pct.
Hedevænget 29, 8800 Viborg	Hedeskrænten 65, 8800 Viborg	77 pct.
Århus Stift		
Røddalsminde 10, 8300 Odder	Solbrinken 40, 8300 Odder	184 pct.
Vestervang 9, 5-954, 8000 Århus	Vestervang 38, 2, 8000 Århus	162 pct.
Vestervang 9, 5-954, 8000 Århus	Vestervang 37, 1, 8000 Århus	343 pct.
Ribe Stift		
Granlunden 35, 6705 Esbjerg Ø	Granlunden 54, 6705 Esbjerg Ø	-6 pct.
Åhavevej 2, 7200 Grindsted	Søndervold 173, 7200 Grindsted	105 pct.
Haderslev Stift		
Bøgevang 15, 7100 Vejle	Bøgevang 1, 7100 Vejle	125 pct.
Islandsvej 14, 6000 Kolding	Norgesvej 30, 6000 Kolding	48 pct.

Note: Forskel udtrykker m²-prisen for den valgte ejerbolig minus m²-prisen for præsteboligen som pct. af præsteboligens m²-pris. En forskel på 100 pct. betyder at den sammenlignede ejerbolig er dobbelt så dyr som præsteboligen mens negativ pct-vis forskel betyder at præsteboligen er billigere end den sammenlignede ejerbolig.

Bilag 7: Oplysninger om tjenesteboliger fordelt på stifter

2005	Antal	Gns. m ²	Gns. bolig- bidrag	Salgspris pr. m ²	Salgspris kr.	Rente efter skat	Ejendoms- værdiskat	Øvrige omkostn.	Prisstigning	Samlede boligomkostn.	70% af omkostn.	Gns. 70% af omkostn.	Forskel/md	Forskel%
København	162	147	3.624	23.362	3.434.158	9.387	1.207	5.409	5.724	10.280	7.196	1.165.717	3.572	99%
Helsingør	224	144	3.654	20.403	2.938.059	8.031	1.197	4.627	4.897	8.958	6.271	1.404.662	2.617	72%
Roskilde	220	198	3.107	9.899	1.960.084	5.358	951	3.087	3.267	6.129	4.290	943.855	1.183	38%
Lolland-Falster	55	190	2.598	7.315	1.389.906	3.799	704	2.189	2.317	4.376	3.063	168.486	465	18%
Fyen	175	228	2.886	8.759	1.997.082	5.459	987	3.145	3.328	6.263	4.384	767.225	1.498	52%
Aalborg	204	211	2.271	7.790	1.643.585	4.493	815	2.589	2.739	5.157	3.610	736.454	1.339	59%
Viborg	167	236	2.599	7.219	1.703.782	4.657	852	2.683	2.840	5.353	3.747	625.789	1.148	44%
Århus	245	219	2.662	8.240	1.804.651	4.933	888	2.842	3.008	5.655	3.959	969.917	1.297	49%
Ribe	155	223	2.831	7.138	1.591.761	4.351	799	2.507	2.653	5.004	3.503	542.975	672	24%
Haderslev	156	235	2.854	7.449	1.750.465	4.785	872	2.757	2.917	5.497	3.848	600.258	994	35%
Hele landet	1763	203	2.909									4.495	1.586	55%

1997	Antal	Gns. m ²	Gns. bolig- bidrag	Salgspris pr. m ²	Salgspris kr.	Rente efter skat	Ejendoms- værdiskat	Øvrige omkostn.	Prisstigning	Samlede boligomkostn.	70% af omkostn.	Gns. 70% af omkostn.	Forskel/md	Forskel%
København	162	147	2.983	8.732	1.283.556	4.428	699	2.022	2.139	5.010	3.507	568.128	524	18%
Helsingør	224	144	3.007	9.126	1.314.081	4.533	719	2.070	2.190	5.132	3.592	804.688	585	19%
Roskilde	220	198	2.557	5.248	1.039.166	3.585	543	1.637	1.732	4.033	2.823	621.123	266	10%
Lolland-Falster	55	190	2.138	4.283	813.854	2.808	400	1.282	1.356	3.133	2.193	120.614	55	3%
Fyen	175	228	2.375	5.031	1.147.094	3.957	612	1.807	1.912	4.465	3.125	546.913	750	32%
Aalborg	204	211	1.869	4.256	898.081	3.098	453	1.414	1.497	3.469	2.429	495.436	559	30%
Viborg	167	236	2.139	3.953	932.966	3.219	476	1.469	1.555	3.609	2.526	421.875	387	18%
Århus	245	219	2.191	4.403	964.234	3.327	496	1.519	1.607	3.734	2.614	640.349	423	19%
Ribe	155	223	2.330	3.988	889.221	3.068	448	1.401	1.482	3.434	2.404	372.592	74	3%
Haderslev	156	235	2.349	4.047	951.121	3.281	487	1.498	1.585	3.681	2.577	402.010	228	10%
Hele landet	1763	203	2.394									2.833	438	18%

Antal:	Antal tjenesteboliger i det pågældende stift
Gnsn. st. i m2:	Tjenesteboligernes gennemsnitlige størrelse i det pågældende stift.
Gns. boligbidrag:	For 2005 det gennemsnitlige betalte boligbidrag i det pågældede stift. For 1997 er boligbidraget beregnet på grundlag af 2005 bidraget og reguleringen af bidraget fra 1997 til 2005 på 21,5%.
Salgspris pr. m2:	En beregnet salgspris pr. m2 for tjenesteboligerne baseret på Realkreditrådets salgsstatistik for 4. kvartal 2005 hhv. 4. kvartal 1997. For hvert stift er beregnet en salgspris baseret på boligernes størrelse og beliggenhed i kommunegrupper.
Salgspris:	Salgspris pr. m2 gange gsn str. i m2.
Rente efter skat:	Rente efter skat på finansiering af hele salgsprisen. Lang obligationsrente i henhold til Realkreditrådets byggerentestatistik. For 2005: 4,37% rente (gennemsnit for 4. kvartal 2005) + 0,55% bidrag samt fradragsværdi på 33,33%. For 1997: 7,39% rente (gennemsnit for 4. kvartal 1997) + 0,55% bidrag samt fradragsværdi på 47,86%.
Ejendomsværdiskat:	1% af vurderingen i 2001 + 5%. Vurdering 2001 er sat til 80% af salgspris 2001. Salgspris i 2001 er beregnet som en andel af salgsprisen i 2005, idet der er taget hensyn til prisstigningen inden for hver kommunegruppe.
Lejeværdibeskatning:	2% af vurderingen minus standardfradrag på 3000 kr. beskattes med 47,86%. Vurdering 1997 er sat til 80% af salgspris 1997.
Øvrige omkostninger:	Vedligeholdelse, forsikring mv. på 1,3% af salgspris samt grundskyld på 0,59% af salgspris, jf. DØRS: Dansk økonomi, forårs 2001, s. 258.
Prisstigning:	Forventet boligprisstigning svarende til inflation på 2%.
Saml. boligomkostn.:	Samlede omkostninger for tilsvarende ejerbolig: rente efter skat plus ejendomsværdiskat hhv. lejeværdibeskatning plus øvrige omkostninger minus prisstigning.
70% af omkostn.:	Indregning af tjenesteboligfradrag på 30% i de samlede beregnede boligomkostninger for tilsvarende ejerbolig.
Gns. 70% af omk.	Det for hele landet vægtede gennemsnit af de 70% af ejerboligomkostningerne.
Forskel/md:	Forskel mellem 70% af ejerboligomkostninger og det gennemsnitlige betalte boligbidrag.
Forskel%	Forskel/md i forhold til det gennemsnitlige betalte boligbidrag.

**Bilag 8: Oplysninger om den enkelte tjenestebolig
fordelt på stifter**